БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 252 (9084)
ОКТЯБРИИН
25
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Бүхы оронуудай арадууд! Эб найрамдал сахиха, батадхаха гээшэ мүнөө сагай эгээн шухала асуудал мүн! Бата бэхи эб найрамдалай, арадуудай хоорондын харилсаа холбооной түлөө тэмсэе!

(КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан Уряануудһаа)

НҮХЭД ХОНИШОД! Энээнние уншаад, газетээр дамжуулан һанамжала бэшыт

ХОНИШОДОЙ ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАҺАН БРИГАДАНУУДЫЕ ЭМХИДХЭХЭ САГ ЕРЭЭ

Ставрополиинхидой жэшээгээр манай республикада хонишодой оньһожоруулагдаһан бригадануудые эмхидхэхэ шухала гэжэ һананабди

Манай «Эрдэм» совхозой жахы ехээр хүгжэжэ байнай. Һүүлэй жэлнүүдтэ һүн, хан болон бусад продукци бэгээр абтадаг болоо. Адуу лай, илангаяа хонидой толгой нилээд олошорһон байна. Мүнөө вхоздомнай бүхыдөө 27200 гаран хонин тоодоно. Тиихэдэ 1965 он болотор хонидой о 2—3 дахин олошорхо, эдлүүриин газай 100 га бүридэ 432 килограмм ноолон абтахаар раалагдана.

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хонишодой ехэ хүдэлмэри хэхэ байниинь мэдээжэ. Тиимэһээ ажал хүдэлмэри дээрээ нэ, түрүү арга үргэнөөр хэрэглэн, ажалайнгаа тээсые улам дээшэлүүлхын, тиигэжэ түсэбөө лзорһоонь урид дүүргэхын хойноһоо оролдохо отойбди.

Шэнэ, түрүү арга хэрэглэхэ талаар ороноймнай рим областьнуудта хэгдэжэ байһан ажал бидэе ехээр һонирхуулна. Жэшээнь, Ставрополиин аарай «Айгурский» совхоз хонишодой ажалые нэ гурнмаар эмхидхэһэн байха юм. Тэндэн оньожоруулагдаһан бригаданууд бии болгогдоо. ээнэй ашаар хонишодой ажал нилээд хүнгэдхэгэн, ажалайнь бүтээсэ һураггүй дээшэлһэн бай.

Манай эндэхи колхоз, совхозуудта тиимэ бригануудые эмхидхэжэ болохоор гэжэ һананабди. эшээнь, манай совхоздо тиимэ арга боломжо яһа бии. Тэрэнэй зарим талые хараад үзэе. Һүүлэй элнүүдтэ манай эндэхи хонишод өөһэдынгөө хүэр отара бүхэндөө тэжээл бэлэдхэдэг болонхой. э алишье талаараа һайн байһанаа харуулаа. Юб гэхэдэ, урдань газар тариалангай бригадауд хонидто тэжээл бэлдэдэг байгаа бшуу. Тииэд үбһэ хубаарилгын үедэ олон үгэ хэлэн гарар һэн. Зарим отарада шанар муутай үбһэн хүрдэг байгаа. Ставрополиинхид баһал энэ асуудае анха түрүүн зүбөөр шиидхэжэ, һүүлэй үедэ нишодой оньһожоруулагдаһан бригадануудые и болгоһон байха юм. Теэд тэдэ бригаданууд үнөө тариалан, сабшалангай газартай, өөһэдын хникэ, зэбсэгүүдтэй болонхой. Бригада бүхэн жахын тоосоондо оруулагдаа.

Бригадануудые ямараар эмхидхэбэл таатайб? э асуудалда бидэ иимэ харюу үгэхэ байнабди. анай эндэхи онсо өөрэ илгаае хараадаа абажа, рүүшын үедэ хоёр отара нэгэдхээд, тусхай брида бии болгохо байна. Эхэ хонидой нэгэ отарада лгэнүүдэй гү, али эрье хонидой отарые даалгажа гэхэ. Тиихэдээ, тэрэ бригадада иимэ техникэ, зэбгүүдые даалгажа үгэхэ гэбэл: нэгэ «Беларусь» гү, и «КДП» трактор, плуг, косилка, сеялкэ, культитор, тракторай хооробо, тармуур гэхэ мэтэ. Зүэр хэрэгтэй болохо бусад зэбсэгүүд, жэшээнь, лос хуряадаг комбайн, һолоомо һүрилдэг машин гэхэ мэтые хэдэн бригаданууд хоорондоо хамржа ашаглажа болохо байна. Гадна бригада эндэ 40—50 гектар хүрэтэр сабшалангай газар, —80 гектар тариалан даалгажа үгэхэдэ таараха жэ һанагдана. Даалгагдаһан поли дээрээ кукуру, зелёнко тарижа байхабди. Мүн люцернэ тарилсажа байхада болохо. Иигээд бригада бүхэн техникэ, зэбсэгүүдтэй, газар тариалантай болобол, бүхы ажалаа өөһэдөө хэхэ бшуу. Гэхэтэй хамта, бригада бүхэниие ажахын тоосоондо оруулхада тус тустаа даалгабаритай, түсэбтэй байха зэргэтэй. Жэлэй түсэбтэ хэды шэнээн ноолон хайшалагдаха, хэды хурьган абтаха, хэды мяхан тушаагдаха, хэды шэнээн үбһэ, тэжээл бэлдэгдэхэ байһаниинь булта хараалагдаха ёһотой.

Эдэ бригаданудта хэды хүн ажаллаха, ямар барилга хэгдэхэ гэбэл: эхэ хонидой отарада 4 хүн, нүгөө отарадань 3 хүн ажаллаха. Тиихэдээ бригада бүхэндэ хамта 7 хүн хүдэлхэ болоно. Тэдэнэй дундаһаа нэгэниинь ахалагша хонишон байха, имагтал эхэ хонидой отарые даагшанарта иимэ тушаал даалгагдаха ёһотой. Ахалагша хонишон бригадынгаа хэдэг бүхы ажалые эрхилхэ болоно бшуу. Барилгын талаар хэлэхэдэ, бригада бүхэндэ хонидой, хурьгадай байрануудые, һубай хонидто миил юрын далабшануудые түхеэрээ һаа, таарамжатай һэн.

Тиихэдээ бусад ондоо асуудалнууд шиидхэгдэхэ болоно. Бэлшээриин талаар иимэ. Манай совхозой зарим отара үбэл, зунгүй нэгэ буусадаа байрладаг гээшэ. Хонидые жэлэй дүрбэн сагта нэгэ газартань байлгахада таарамжагүй байна. Тиимэһээ зунай бууса заабол түхеэрэгдэхэ зэргэтэй. Тиихэдэ адуу моридой бэлшээриие аминдань байлгаха гэһэн һанамжа оруулнабди. Юуб гэхэдэ, адуу морид ямаршье харууһагүй табигдадаг, хаа хаанагүй бэлшэжэ, сабшалан бэлшээри муудуулна. Гадна хонидой хурьгалха үедэ ганса хонишод ажалаа хүшэхүрэхэгүй юм. Үбэлэй хүйтэн сагта сүүдхэдээ 30—40 хурьган абтадаг, тиимэһээ үдэр һүнигүй ажаллаха болонобди. Тэрэ үедэ бригадын хонишод бэе бэедээ туһалалсажа, шэнэ түл өөһэдынгөө хүсөөр абаха аргатай болохо.

Мүнөө манай совхозой зарим отарануудта 700 толгой хүрэтэр эхэ хонид даалгагдана. Энэмнай дан олошорно гэхээр. Хэрбээ оньһожоруулагдаһан бригада бүхэндэ 2 отара (эхэ хонидой, түлгэнүүдэй гү, али эрье хонидой) даалгагдаха болоо һаа, эхэ хонид 500 толгой, һубай хонидые мянган толгой хүрэтэр барижа болохо байна.

Гэхэтэй хамта оньһожоруулагдаһан бригаданууд өөһэдөө техникэ, зэбсэгүүдтэй болоходоо бригада бүхэндэ механизаторнуудай байгаагүй һаа, бүтэхэгүй юм. Бригада бүхэндэ трактористын курса дүүргэһэн, хүдөө ажахын машинануудые мэдэхэ, тусхай мэргэжэлтэй 2—3 хүн байха зэргэтэй. Иимэ һуралсал хаанашье, манайшье совхоздо эмхидхэжэ боломоор.

Оньһожоруулагдаһан бригаданнуудые эмхидхэхэ хэрэгтэ хэншье арсахагүй юм бээз. Тиигэбэл хүдэлмэреэ нилээд хүнгэдхэхэ, ажалайнгаа бүтээсые һураггүй дээшэлүүлхэ, долоон жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала алхам хэхэ байнабди.

Нүхэд хонишод! Энээн тухай һанамжануудаа газетээр дамжуулан абалсаял.

Ш. Цыбиков, Т. Цыбиков, Л. Будаев,
«Эрдэм» совхозой ахалагша хонишод.

ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой Франци ошохо болоһон тухай

ранциин Республикын Президе Голль Франци ошохыень Р-эй Министрнүүдэй Соведэй үлэгшэ Н. С. Хрущевые урин. С. Хрущев генерал де Голльбаясхалан хүргөөд, тэрэнэй уряалые хүлеэн абаһан тухайгаа мэдээсэбэ.

Н. С. Хрущевой Франци ошохо саг, программа тухай асуудал саашадаа зүбшэгдэн тодорхойлогдохо байна.

...учно-техническэ бүлгэмүүдэй бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд хаагдаба

учно-техническэ бүлгэмүүдэй союзна нэгэдэхи съезд октяб 22-то хүдэлмэреэ дүүргээ. учно-техническэ бүлгэмүүдэй союзна совет 145 хүнһөө һунба. Элитэ эрдэмтэд, инжеүд, ухаалан зохёогшод, үйэридэ шэнэ юумэ үүсхэгшэд ндэ ороо.

учно-техническэ бүлгэмүүдэй союзна соведэй шалгалтын ко 15 хүнһөө һунгагдаба.

ветскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгые съезд баталан абаба.

Научно-техническэ бүлгэмүүдэй бүхэсоюзна соведэй пленум октябриин 22-то болоо.

Научно-техническэ бүлгэмүүдэй бүхэсоюзна соведэй түрүүлэгшээр В. Г. Силуянов һунгагдаба.

...УУЛИИН АМАРАЛТАНУУДЫЕ ҮНГЭРГЭХЭ ШЭНЭ БОЛЗОР ТОГТООГДОБО

ргуулиин амаралтануудые үнэхэ шэнэ болзор РСФСР-эй Гэлэй министерство тогтоогоо. —1960 онуудай һуралсалай һээ эхин, дунда, найман жэлэй дунда һургуулинуудай бүхы уудай һурагшадта намарай алта ноябриин 5-һаа ноябриин үдэрэй дүүрэтэр үнгэргэгдэхэ . Үбэлэй амаралта 12 үдэрэй соо декабриин 30-һаа янва 10-най үдэрэй дүүрэтэр үнгэрдэг байха. Хабарай амаралтые дой һургуулинуудта) мартын 31-нэй үдэрэй дүүрэтэр, хүй һургуулинуудта арадай гэлэй нютагай органуудай тогся болзорто 8 үдэрэй турша гэргэдэг байха.

рагшадай зунай амаралтын эр мүн лэ хубилгагдаа. Преднинуудта, колхозуудта, һуралтуршалгын участогуудта һургуулиин үхибүүдэй хүдэлмэри хэхэ байһантай дашарамдуулан, элдэб түхэлэй һургуулинуудта тогтоогдоһон һуралсалай түсэбүүдһээ дулдыдуулан, заняти дүүргэхэ болзорнууд тогтоогдохо байна.

1—4 классуудай һурагшад майн 31-һээ, 5-дахи классай һурагшад—июниин 4-һөө, 6—9 классуудай һурагшад майн 28-һаа занятияа дүүргэхэ юм. Удаань, 5—9 классуудай үхибүүд һуралсалай-үйлэдбэриин гү, али хүдөө ажахын дуршэлдэ һураха уялгата хүдэлмэри хэхэ байна.

Туршалгын арба нэгэн жэлэй дунда һургуулинуудай һуралсалай түсэбөөр заняти хэдэг 9—10 классуудта һуралсалай жэл июниин 25-да дүүрэхэ юм.

Долоон жэлэй, арба болон арба нэгэн жэлэй дунда һургуулинуудай һүүлшын классуудта экзаменууд майн 30-һаа эхилхэ байна.

БУУ ЗЭБСЭГ БҮХЫ ДЭЭРЭНЬ ХУРЯАХА ТУХАЙ НҮХЭР Н. С. ХРУЩЕВОЙ ДУРАДХАЛЫЕ СОВЕТ ХҮНҮҮД БҮРИ МҮҺЭН ДЭМЖЭНЭ

Хэлхеэ холбоошодой үгэ

Һаяхан хэлхеэ холбооной Улан-Удын конторын клуб дотор хэлхеэ холбооной хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан болобо. Совет гүрэниие толгойлогшо нүхэр Никита Сергеевич Хрущевой Америкын Холбоото Штадуудта ошоһон тухай тус конторын начальник нүхэр Крылова элидхэл хэбэ.

Хэлхеэ холбооной конторын түсэблэлгын таһагай экономист Н. Я. Батурина үгэ абаба.

— Совет гүрэн эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй манглайда ябана. Энээнэйнь түлөө бидэнэр омогорхонобди,—гэжэ нүхэр Батурина мэдүүлнэ. Совет гүрэниие толгойлогшо, эб найрамдалай түлөө сусаршагүйгөөр тэмсэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев бүхы дэлхэйн арадта амгалан тайбан байдал хангахын түлөө Совет гүрэнэй ябуулжа байдаг политика тухай оло дахин хэлэһэн байна. Энээнэйнь түлөө бидэнэр баясан омогорхонобди.

Хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэришэнэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Портнягинда үгэ үгтэбэ.

— Манай Коммунистическэ партиин, правительствын ябуулжа байдаг эб найрамдалай политикые бидэнэр һайшаанабди,—гэжэ нүхэр Портнягин мэдүүлбэ. Ажалшан арадай амгалан тайбанаар, жаргалтай һайханаар ажаһуухын түлөө тэмсэдэг нүхэр Н. С. Хрущевто үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэбди.

Н. Хазагаев.

„Хүйтэн дай“ үүдхэгшэдтэ шанга сохилто

ИВОЛГА. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай предприяти болон эмхи зургаануудта, колхозууд болон совхозой фермэнүүдтэ олон зоной хабаадалгатай митингнүүд боложо, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевой Америкын Холбоото Штадуудаар айлшалжа, хоёр ороной бэе бэеэ ойлголсохо, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха талаар ехэ хэрэг бүтээжэ ерэһыень үнэн зүрхэнһөө һайшаажа байһанаа ажалшад мэдүүлнэ.

«Сельэлектрогой» Иволгын отделенидэ митинг боложо, олон хүн үгэ хэлээ.

— Никита Сергеевич Хрущевой США ошоһыеншье, тэндэ айлшалха үедөө хэһэн, бүтээһэн юумэнүүдыеншье бүри мүһэн һайшаанабди,—гэжэ отделениин директор нүхэр В. Л. Хариенко хэлэбэ.—Илангаяа ООН-нэй Генеральна Ассамблейдэ үгэ хэлэхэ зуураа, бүхы дэлхэй дээрэ буу зэбсэг оройдонь үгы хэхэ тухай дурадхал оруулһыень тон ехээр һайшаажа, зүбшөөжэ байнабди.

Харин «хүйтэн дай» саашадань һүжэрөөгшэдэй элдэб һанаашалга, хорото ябуулгануудые бидэнэр эрид буруушаанабди. Гэбэшье Совет гүрэн хүсэтэй, айжа, һүгэдэжэ байхагүй гэжэ манай дайсад мэдэжэ байг!

Тэрэнэй һүүлээр үгэ абаһан шофер Л. И. Шунков саашадаа улам эршэмтэйгээр ажаллахые нүхэдөө уряалба. Уласхоорондын байдалые һуларуулхын тула нүхэр Хрущевой ехэ оролдолго гаргажа байһыень һайшааха зуураа, Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 42 жэлэй ойн найрай хүндэлэлдэ үдэрэйнгөө даалгабарие 130 процентһээ бага бэшээр дүүргэжэ байхаб гэжэ мэдүүлээ.

— Бэе бэеэ алалсаха, хюдалсаха буу зэбсэгүүдые үгы хэхэ гээшэ тон лэ зүб. Мүнөө хүн зониие олоор гансата хюдаха бомбо, буу зэбсэгүүдэй бии болоод байһан сагта энэ шухала асуудал тон лэ саг соогоо табигдаба гээшэ. Совет арад хүсэтэй, хүсэтэйшье һаа, амгалан тайбанаар, элүүр энхээр ажаһуухаяа, арадайнгаа ажахые, соёл культурые саашадань хүгжөөжэ, орон дотороо коммунизм түргэнөөр байгуулхые оролдожо байна гэжэ дэлхэйн хүн зон ойлгожо, мэдэжэ абаг. Буу зэбсэг бүхыдэнь үгы хэхэ дурадхалай бэелүүлэгдэхын тулада саашадаа би улам оролдосотойгоор ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабарие 170 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ байхаб гэжэ уялга абанаб.

Мүн нүхэд А. Г. Хомяков, В. Х. Оширов гэгшэд нүхэр Хрущевой тон ехэ амжалтатайгаар, үрэ дүн ехэтэйгээр айлшалжа ерэһэн тухай үнэн зүрхэнэй үгэ хэлэбэ.

Митингын түгэсхэлдэ отделениинхид энэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин эхеэр сүм дүүргэхэ уялга абаа.

Ш. Дагбаев.

УРИН ҺЭБШЭЭН БОЛОГ ЛЭ!

ЗАИГРАЙ. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай колхозуудта, РТС-тэ, леспромхозуудта, предприятинуудта, түмэр замай станцинуудта суглаанууд, митингнүүд боложо байна. Эдээн дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой Америка ошожо ерэһэн дүнгүүд тухай хэлсэнэ.

Совет гүрэниие толгойлогшо Н. С. Хрущевой Америка ошожо ерэһэн дүнгүүд тухай суглаан Хандагатайн леспромхоздо болобо. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Петров энэ асуудалаар элидхэл хэбэ. Хандагатайн леспромхозой модошод нүхэр Н. С. Хрущевой Америка ошожо, үни удаан саг соо эб найрамдал мандуулхын, гүрэнүүд хоорондын хани харилсаае һайжаруулхын түлөө ябуулжа байһан политикые үнэн зүрхэнһөө һайшааба.

Заиграево станциин түмэр замшад хүдэлмэриингөө урда тээ суглларба. Партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша нүхэр Лошкомоева Н. С. Хрущевой Америка айлшалһаниинь СССР-эй эб найрамдалта гадаадын политикын гайхамшагта илалта мүн гэһэн элидхэл хэбэ. «Хүйтэн дайе» зогсоохын, гүрэнүүд хоорондын хани харилсаае һайжаруулхын, уринаар һэбшээлдэг болохын тулада сусаршагүйгөөр тэмсэдэг нүхэр Н. С. Хрущевой Америка ошоод ерэһэн тушаа элидхэлшэ хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь суглаанда хабаадагшад үгэ хэлэбэ. Станциин комсомолой организациин секретарь нүхэр Евсюкова түрүүн үгэ абаба. Комсомолшууд болон залуушуулай зүгһөө нүхэр Евсюкова хүндэтэ Н. С. Хрущевой Америка ошоод ерэһэн дүнгүүдые һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ.

— Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал батадхахын тулада туйлай ехэ хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө Н. С. Хрущевто бидэнэр, комсомолшууд болон залуушуул үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэбди,—гэжэ нүхэр Евсюкова хэлэбэ. Совет гүрэнэй толгойлогшые Америкын ажалшан арад угаа баяртайгаар угтаа. Манай орон тушаа, совет арад тушаа Америкын арад зон һайнаар мэдэдэг болоо. «Хүйтэн дай» жүрөөдэгшэдэй хэрэг буруу һүрэхэ байха. Юуб гэхэдэ, гүрэнүүд хоорондын хани харилсаа тогтоохын түлөө хүдэлөөн Америкэдэ улам үргэдэжэ байна. Бидэнэр, комсомолшууд, залуушуул бүри һайнаар хүдэлхэбди, ниитын хүдэлмэридэ элдэбхитэйгээр хабаадалсахабди.

Мүн түмэр замай мастер нүхэр Шабатура болон бэшэ хүнүүд үгэ хэлэбэ. Совет гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикын дэлгэрэн мандахын тулада түмэр замшад эрхим ажалаараа харюусаха гэжэ шиидэбэ. Үдэр бүриингөө нормо үлүүлэн дүүргэхэ, голодоһо гаргахагүй гэжэ эдэнэр мэдүүлбэ.

Барилгын материалнуудай Заиграйн комбинадта, «Улаан Эрхирик» колхоздо, Хүрьбын РТС-тэ иимэ суглаанууд болобо.

Амгалан ажаһуухые хүсэнэбди

Манай совет арад бүхы хүн түрэлтэнэй амгалан ёһоор ажаһуухыень хүсэнэ. «Хүйтэн дайе» зайсуулха, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулхын тулада парти, правительствын зүгһөө ехэ оролдолго гаргажа байһаниинь мэдээжэ. Дэлхэйн хоёр ехэ ороной хоорондо хани барисаа байгуулха, үгэеэ ойлголсохо зорилгоор нүхэр Н. С. Хрущев Америкын Холбоото Штадуудта һаяхан ошожо ерэһэн байна.

Кяхтын аймагай ажалшад бүхы совет арадтаяа хамта энэ оролдолгыень үнэн зүрхэнһөө һайшаана.

Харгы ашагладаг управлениин 529-дэхи участогай хүдэлмэришэд митингдэ суглараад, Никита Сергеевич Хрущевой амжалтатайгаар аяншалжа ерэһэндэ ехээр баясана, омогорхоно.

Буу зэбсэг бүхыдэнь хуряаха, үгы хэхэ тухай Советскэ правительствын үмэнэһөө Н. С. Хрущевой оруулһан дурадхалые эб найрамдалда дуратай түрүү хүн түрэлтэн һайшаан дэмжэжэ байна. Энээниие бишье үнэн зүрхэнһөө һайшаанаб. Юундэб гэхэдэ, амгалан тайбан ажаһуухые хүсэнэбди,—гэжэ харгы заһабарилдаг мастер нүхэр Тугаринов мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай аша туһада зорюулжа, саашадаа бүри оролдосотойгоор ажаллахабди гэжэ суглаанда хабаадагшад мэдүүлбэ. Тус участогай коллектив харгы заһабарилха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгөө. Юһэ һарын туршада жэлэйнгээ түсэб 93 процент дүүргээд байна.

Д. Болхоев.

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой хонишон Петр Федосович Рупышев зунай үедэ эрьенүүдые адуулхадаа һайн амжалта туйлаа. Сентябрь һарада дунда зэргээр 50 килограмм шэгнүүртэй 500 эрье нүхэр Рупышев гүрэндэ худалдаба. Мүнөө нүхэр Рупышев 700 эрье хонидые үбэлжэлгэдэ адуулжа оробо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Рупышев отараяа бэлшээжэ ябана.

А. Мантаевай фото.

КПСС-эй ЦК-гэй июнийн Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө

ТЕХНИКЭЭ БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР АШАГЛАХА, АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ОНЬҺОЖОРУУЛХА

Байгалай леспромхозой модошодой дүй дүршэл

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Василий Сороковиковой хүтэлбэрилдэг доодо складай комплексно бригада ажаллажа байна. Тус бригадынхид Октябриин hайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, удэр соо 105 кубометр модо хюрөөдэжэ, уhанай эрьедэ ябталха нормоёо 210 кубометр хүрэтэр дүүргэнэ.

Л. Хайдуревай фото.

Арга боломжоёо хэрэглэхэбди

Бэелүүлэгдэжэ эхилээшэ долоон жэлэй түсэбоор орон доторнай гайхамшаг ехэ барилга хэгдэхэ байна. Хэнэйшье мэдэhээр, ямаршье барилгада модон заатагүй хэрэглэгдэдэг ха юм. Тиимэhээ арадаймнай ажахыда барилгын бури ехэ модон хэрэглэгдэнэ.

Манай леспромхозой хүдэлмэришэд долоон жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа оронхой. Тингэhэнэй ашаар жэл соо 310 мянган кубометр модо шэрэхэ түсэбөө декабриин 15-да дүүргэхэ, тэрээнhээ гадна 15 мянган кубометр модо Эхэ орондоо бэлэглэхэ уялга абаhан байнабди.

Хэлэhэн үгэдөө заатагүй хүрэхын тула леспромхозоймнай хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө арга боломжые дүүрэн хэрэглэжэ эхилhэн байна. КПСС-эй ЦК-гэй июнийн Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үйлэдбэри дээрээ шэнэ техникэ хэрэглэхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха зорилготой хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулга бэелүүлжэ эхилэнхэй. Нэн түрүүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр тодорхой хэмжээ абаха хэрэгтэй байгаа.

Жэлэй эхиндэ леспромхозой бүхы дүрбэн участогта бага комплексно бригаданууд хүсэд эмхидхэгдээгүй байhан юм. Энэ дутагдалаа богонихон болзор соо усадхажа, бар хүсөөр хэгдэдэг гол ажалые оньhожоруулха гэжэ оролдогдоо. Али нэгэн мастерскэ участок ондоо газарта нүүхэдээ өөhэдынгөө хүсөөр харгы гаргадаг, дээдэ склад бэлэдхэдэг байгаа. Тиимэhээ бэлэдхэлэй энэ хүдэлмэридэ ехэ саг, хүсэн гаргагдажа, продукциин өөрын үные химдаруулха хэрэгтэ ехэ hаад ушаруулдаг hэн. Мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэрине техникээр гүйсэд хангагдаhан тусхай звено хэдэг болохонь.

Бии байгаа механизмнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахадамнай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ шухала үүргэ дүүргэнэ. Тиимэhээ модо шэрэдэг автомашинада гурбан жолоошодые табижа. модо шэрэлгые гурбан халаанда ябуулнабди.

Үнгэрэгшэ зун хура бороо ходо ороод, харгы муу байгаа. Тиимэhээ харгы заhабарилгада хэдэн трактор, автомашина, бульдозер гэхэ мэтэ техникэтэй бригада хүдэлгэгдөө.

Һүүлэй үедэ уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ механизаторнууд олоороо хабаадажа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан үнэтэ дурадхалнуудые оруулна. Леспромхозой ахалагша электромеханик нүхэр Алексеев сигар, hалын модо холбохо түхеэрэлгэ зохёоhон байна. Энэ жэлдэ 104 мянган түхэригэй арьбалалта үгэхэ уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

Саашадаа ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ зорилгоор үбэлдөө прицепгүйгөөр модо шэрэлгэ, модо тээлгэдэ «ТДТ—40» маркын трактор ашаглаха түрүү арга хэрэглэхэмнай.

Октябриин hайндэрэй ойртохо бури модошодой дундахи социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэнэ. Леспромхозой модо бэлэдхэлэй участок, бригада бүхэнэй коллектив бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, абаhан уялгаяа заатагүй дүүргэхын тула оролдожо байна. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ ёhотойбди. Үнгэрhэн 9 hарын түсэбhөө гадуур арбаад мянган кубометр модон шэрэгдээ.

Коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө 15 бригада мүрысэжэ байнхай. Автогаражай слесарь Виктор Семенов, шофернууд Николай Ляпунов, Анатолий Мотофонов, бульдозерист Георгий Молчанов гэгшэд коммунистическэ ажалай ударнигууд болонхой.

Иимэ зарим тэды амжалтын туйлагдабашье, предприятимнай үйлэдбэридэ олохон дутагдал бии. Һара бүридэ нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилнэгүйбди. Модо шэрэлгэдэ автомашинанууд муугаар ашаглагдана, үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнуудаа дары усадхажа, бури ехэ амжалта туйлаха гэээшэ хүдэлмэришэн бүхэнэй хүндэтэ зорилго болоно.

Д. Коркин,
леспромхозой главна инженер.

Хэлээл hаа—хэхэ хэрэгтэй

Долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлэй дэлгэржэ эхилхэдэ, бригада, участок бүхэнэй коллектив тус бүридөө тодорхой уялгануудые абаhан юм. Тэрэ тоодо гансаараа хүдэлдэг бишье баhал уялга абаа hэм. Теэд зарим уялганууд дүүргэгдэнгүй үлэшэдэг гээшэ. Тиимэ ябадал таарахагүй, хэлээл hаа — хэхэ хэрэгтэй.

Би нүүдэл электростанциин механигаар хүдэлхэ зуураа, доодо складай 4 электрохюрөөе элшэ хүсөөр зааханшье таhалдуулхагүй гэжэ оролдоноб. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада электрохюрөөшэдые нэгэтэшье hаатуулаагүйб. Леспромхозоймнай дирекци, партком болон профком хэжэ байhан ажал хэрэгыемни үндэрөөр сэгнэжэ, намда коммунистическэ ажалай ударнигай нэрэ зэргэ олгоhон байна. Энээндэнь ехэ баяртайб.

Ю. Бязкин.

Эдэ дутагдал усадхагдаха ёhотой

Леспромхоз бүхэнэй үйлэдбэридэхи эгээл гол шухала хүдэлмэринь модо шэрэлгэ болоно. Тиимэhээ модо шэрэдэг автомашинын жолоошодой урда тон харюусалгатай зорилго табигданхай.

Би энэ леспромхоздо түрүүшынгээ жэл хүдэлжэ байнагүйб. Леспромхознай урда жэлнүүдтэ гээгдэжэ ябадаг байhан аад, hүүлэй хоёр жэлhээ — «МАЗ» машинануудые абаhаар —түрүүшүүлэй зэргэдэ орожо эхилээ.

Гэбэшье манай хүдэлмэридэ дутагдал үшөөл олон. Жэшээнь, ашаа тээдэг механизмнуудай үсөөн дээрэhээ удаан саг соо миин байха баатай болодогбди. Леспромхозоймнай үйлэдбэриин таhагые даагша нүхэр Левыкин модо тээлгын түрүү дүй дүршэл халан абаха зорилготойгоор Пермскэ совнархозой леспромхозуудта ошожо ерэhэн юм. Теэд тэрэ дүй дүршэлөө мүнөө болотор леспромхозой үйлэдбэридэ нэбтэрүүлдэггүйнь гайхалтай.

Модо бэлэдхэлэй участогуудые түрүүн байгуулхадаа автомашинын складта дүтэлхэ харгые муугаар бэлэдхэнэ. Харгы заhабарилга дээрэ хэрэглэгдэдэг бульдозернууд муугаар ашаглагдана. Леспромхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байгаад, ажахын юрын асуудалнуудаар hамааржа, тэдэниие тон удаанаар усадхана.

Н. Ляпунов.

Уралан нарижуулгын үрэ

Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гэй июнийн Пленум онсо анхарал хандуулhан байна. Леспромхозоймнай энэ хэрэг эрхилдэг үйлэдбэриин таhагай инженер нүхэр Молчанов уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ хүнүүдые олоор хабаадуулхын тула яhала оролдолго гаргаа.

Мүнөө жэлдэ манай уралан нарижуулагшадай хүсөөр 104 мянган түхэригэй арьбалалта үгэхэ үнэтэ дурадхалнууд үйлэдбэридэ хэрэглэгдээ. Механическа мастерскэйн механик нүхэр Тоут, токарь Никулин болон бусадай оруулhан дурадхалнууд hайшаагдаад, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнхэй.

Ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ зорилгоор уралан нарижуулгын хүдэлмэрие бүри үргэдхэхэ хэрэгтэй.

Е. Злобин,
механик.

ТАСС-эй МЭДҮҮЛГЭ

Уласхоорондын оршон байдал hайжаруулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилгоор хойшолуулашагүй асуудалнуудые хаража үзэхын тулада правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө зарлаха саг тухай Советскэ правительствын баримталдаг хараа бодол тухай олон ондоо мэдээсэлнүүд гадаадын оронуудай хэблэлдэ толилогдоhон байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, иигэжэ мэдүүлхээр ТАСС түлөөлэгдөө. Энэ асуудалаар Советскэ правительствын нэгэтэ бэшэ найруулан хэлэhэн хараа бодол хубилаагүй зандаа. СССР-эй правительство правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө зарлаха шухала гэжэ тоолоно, иимэ уулзалга хэхээр бэлэн байна. Правительствые толгойлогшонорой зүблөөнэй түргэнөөр зарлагдаха тудам эб найрамдалай хэрэгтэ бүри hайн боложо үгэхэ гэжэ бусад ... нүүдэй hанамжалдаг hана... СССР-эй правительство мүн лэ ... римталдаг байна. Зүблөө зар... саг тухай асуудал мүнөө хама... талануудай зүгhөө зүбшэн хэлэ... хэ зэргэтэй.

Ехэ найдабарида хүртэнхэй, шухала эрхэ түлөөлэлгэтэй пра... тельствонуудые толгойлогшо... уласхоорондын шахардуу ба... hуларуулха зорилгоор шухала а... далнуудые шиидхэжэ ше... шиидхэхэ ёhотойшье гэжэ ССС... правительство тоолоно. Гол ... далнуудаар правительствону... толгойлогшонорой үгэеэ ойлго... байгаа hаань, гүрэнүүдэй хоор... хи харилсаа hайжаруулха, бү... ниитын эб найрамдал бэхижү... дэ таарамжатай эрхэ байдал ... болохо байна.

Советскэ хуули ёhо, социалистическэ ажабайда[лай] гурим эбдэлгэтэй тэмсэхэ тушаа олониитын ү[үргэ] дээшэлүүлхэ тухай хуулиин проект

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдтэй, мүн советскэ хуули ёhо эбдэлгэтэй тэмсэлдэ олониитые үргэнөөр хабаадуулхые ажалшадай олоороо хүсэжэ байhантай зохилдуулан, советскэ хуули ёhо, социалистическэ ажабайдалай гурим эбдэлгэтэй тэмсэхэ тушаа олониитын үүргэ дээшэлүүлхэ тухай хуулиин проектые СССР-эй Верховно Советэй Союзай Советэй болон Национальностьнуудай Советэй хуули гаргаха hанамжа, дурадхалнуудые оруулдаг комиссинууд зохёогоод, үргэнөөр зүбшэн хэлсэхын тулада хэблэлдэ толилхые дамжуулан үгэhэн байна. Нүхэдэй сүүдүүд тухай, хуулиин наhа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгүүдые хаража үзэхэ комиссинууд тухай жэшээтэ дүримүүдэй проектнууд толилогдохын тулада нэгэн доро дамжуулан үгтэhэн байна.

Коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулжа байhан үедэ социалистическэ гүрэн түрые нарижуулха гол шэглэл хадаа демократиие али болохоор хүгжөөхэ, ажахын болон соёл культурын байгуулалтые хүтэлбэрилгэдэ, ороной бүхы хэрэгүүдые эрхилэлгэдэ бүхы эрхэтэдые хабаадуулха ябадал болоно. Гүрэнэй органуудай мүнөө дүүргэжэ байдаг олон үүргэнүүд олониитын организацинуудта удаа дараалуулан дамжуулан үгтэхэ, дамжуулан үгтэжэшье байна гэжэ хуулиин проект соо хэлэгдэнэ.

Советскэ хуули ёhо, социалистическэ ажабайдалай гурим эбдэлгэтэй тэмсэлдэ олониитын дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ, арадай hайн дуранай дружинануудай, нүхэдэй сүүдүүдэй, олониитын инспекциин, мүн гүрэнэй эмхи зургаануудтай нэгэн доро гэмтэ ябадал болон хуули ёhо, социалистическэ ажабайдалай гурим ондоогоршье эбдэлгэнүүдые уридшалан hэргылхэ, зайсуулха үүргэтэй зоной үүсхэлээр байгуулагдаhан бусад органуудай ажал-ябуулгые али болохоор хүгжөөхэ шухала гэжэ хуулиин проект соо мэдэрэгдэhэн байха юм. Һэргылэлгын болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үндэhөөрнь hайжаруулжа, энэ хүдэлмэридэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулжа, мүн хүүгэдые хүмүүжүүлгын түлөө түрэлхидэй, бүхы эрхэтэдэй харюусалгые дээшэлүүлжэ, хуулиин наhа гүйсөөгүйшүүлэй харуулhагүй ябаха, ёhо гурим эбдэхэ ябадалтай тэмсэхэ хэмжээнүүдые шангадхаха гээшэ нютагай С... дүүдэй, профсоюзна, бусад ор... зацинуудай, ажалшадай колле... вүүдэй, арадай гэгээрэлэй, ... культурын органууд болон ... дай шухала зорилго болохо... той.

Нүхэдэй сүүдүүдэй үүргые ... шэлүүлхэ гэжэ хуулиин проек... хараалагдана. Нүхэдэй сүүд... хүдэлмэридэнь арадай сү... шухала туhаламжа үзүүлхэ ... тай. Хэрбээ зэмынь тиимэ ехэ ... хүшэр бэшэ, ёhо гурим эбдэ... олониитын зүгhөө абтаhан ... жээнэй нүлөөгөөр заhаржа ... хоор байгаа hаань, ёhо гурим ... дэhэн, олониитын заяг зар... тухай хэрэгүүдые нүхэдэй сүү... хаража үзэхэ байна.

Олониитэдэ тиимэ ехэ аюу... бэшэ гэм зэмэ хэhэн аад, үнэ... хээр гэмшэhэн хүнүүд тушаа ... ловно хэрэгүүдые, олониитын ... ганизацинуудай гү, али ажа... дай коллективүүдэй зууршал... болюулха эрхэ сүүдтэ, прокур... мүрдэлгын органуудта, мили... олгохо аргатай гэжэ хуулиин ... ектээр хараалагданхай. Зууршa... хэhэн олониитын организацину... гү, али коллективүүдтэ иимэ ... нүүд хүмүүжүүлэн заhаруу... тулада гар даабарида үгтэжэ б... хо юм.

Архи уулгатай тэмсэхэ зор... гоор советскэ, профсоюзна, ко... молой болон олониитын бусад ... ганизацинуудай хүмүүжүү... культурно-гэгээрэлэй хүдэл... шангадхаха шухала гэжэ ... рэгдээ.

Хуулиин наhа гүйсөөгүйшү... харууhагүй ябаха, ёhо гурим ... дэхэ ябадалтай тэмсэхэ хэм... нүүдые бэелүүлхын тулада, ... шэлэн иигэжэ ёhо гурим эбд... уридшалан hэргылхэ хүдэл... эмхидхэхын тулада ажалша... депутадуудай нютагай Сове... гүйсэдкомуудай дэргэдэ, авто... но республикануудай Ми... нүүдэй Советүүдэй, областны... хубаагдаагүй союзна респуб... нуудай Министрнүүдэй Сове... дэргэдэ хуулиин наhа гүйсө... шүүлэй хэрэгүүдые хаража ... комиссинуудые байгуулхаар ... раалагдаа. Эдэ комиссинууд ... ниитын организацинуудай, а... шадай коллективүүдэй түлө... шэдhөө бүридэhэн үргэн о... эдэбхитэдтэ түшэглэхэ зэр...

(ТАСС)

Хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн

«Правда Курумкана» газетын хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн боложо, нютагай байдал хангалтагүйгөөр харуулна. ТАСС-эй, мүн бусад газетэнүүдhээ абтаhан материалнуудые hүүлэй үедэ олоор толилно гэжэ үгэ хэлэгшэд газетэеэ шүүмжэлээ. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зүбшэл, комсомолой организацинуудай ажал хэрэгүүд, залуу колхознигуудай дүй дүршэл харуулха асуудалнуудта газетэ анхаралаа багаар хандуулна гэжэ хүдөө бэшэгшэ Ж. Борбонов тэмдэглэбэ.

— Ажалшад аймагайнгаа газетые ехэ дуратайгаар уншадаг юм. Теэд тэрэнэй хуудаhанда колхозой механизаторнуудай ажал, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай багаар бэшэгдэнэ. Хүдөө ажахын артелиин Устав эбдэhэн баримтануудые хурсаар шүүмжэлхэ, усадхан зайсуулхын түлөө тэмсэхэ ёhотой. Колхозуудай мүнгэн түлбэридэ орожо байhые, тэрэнэй юугээрээ үлүү hайнине харуулhан бэшэгүүд газетэдэ үсөөн толилогдоно,—гэжэ нүхэр Шагаев шүүмжэлбэ.

Аймагай газетэ мал ажал... багаар бэшэдэг, түрүү малши... дүй дүршэлые нэбтэрүүлэн ... рүүлхэ гэжэ оролдодоггүй, зоо... ник, ветеринарнуудые ажалда... баадуулдаггүй, социалисти... мүрысөөн тухай халирхайгаа... шэдэг, бури ехээр hү hааха ... далда анхарал дутамагаар хал... даг байhан тухайдань ВЛКС... айкомой хоёрдохи секретарь ... Доржиев, хүдөө ажахын и... циин главна агроном нүхэр ... жиев, аймгүйсэдкомой түсэб... гын комиссиин түрүүлэгшэ н... Тэлин гэгшэд хэлээ.

Газетэнүүднай уншагшадта ... саг соогоо хүргэгдэнэб гэжэ ... тын редакци hонирхохо ёhото... жэ үгэ хэлэгшэд мүн лэ тэмд... hэн байна.

«Правда Курумкана» газ... редакциин дэргэдэ хүдэлмэри... хүдөө бэшэгшэдэй hургуули эх... хэхэ шухала гэжэ hанамжалба.

Газетын эдэбхитэдэй хүдөө ... шэгшэд грамота, үнэтэ шангууд... шагнагдаа.

Е. Цырено...

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЗЭРГЭДЭ

Байгал далайн эрье дээхэнүүр зурыhан дардам харгыгаар ошохоДо, нэлэнхы үргэн тайгын дундуур hэтэ урдаhан Түрхэ голой адаг амадан хаадаг юм. Һаяхан барилгадаhан хүүргэ дээгүүр гарахатай зэргэ, далайн эрье зүбшаhан шэб шэнэхэн гэрнүүдтэй яhала ехэ тосхон оршодог. Энэмнай Байгалай леспромхозой хүдэлмэришэдэй ажаhуудаг түб тосхон болоно.

Үглөөгүүр. Эгсэ найман час болохотой зэргэ гудогой абяан хонгёогоор задалжа, хүдэлмэриин үдэр эхилнэ. Хойноо прицеп шэрэhэн «МАЗ-501» маркын мантан томо машинанууд гаражай хашаа соохоо гаража, урагша, хойшоо гүйлдэhээр хараа далда ороно. Түрхэ голой адагай рейд дээрэ тодхогдоhон кранууд байра дээрээ эрьелдэжэ, сигарна ехэ hалануд болгогдохо модые багса багсаар үргэн татана.

Намарай hүүлшын дулаан үдэрнүүд дууhажа, Байгалай долгиной эршэ хүсэеэ шангадхажашье байгаа hаа, залгаа олон сигар hалануудые шэрэhэн пароход нэлэнхы үргэн уhан далайн июрууе хаха зураhаар баруулна...

Түрхэ голой адагhаа ороноймнай арадай ажахын хэрэглэлдэ абаашагдажа байhан барилгын олон мянган кубометр модон Байгалай леспромхозой хүдэлмэришэдэй хабарай ажалай ашаа үрэ мүн болоно.

ЭМХИТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАДАГ БРИГАДА

Үбэлэй саг ойртожо, үдэршье богони болонхой. Үдын наранай hулахан элшэдэ ой соо үшөөл дулаан байhаар. Түрхэ голой хойто бэсын бүтүү ойн оёорооор шургаан ошоhон харгыгаар үгсэхэдэ, тракторай ехэ ехээр хүшэлэн наярха абяан холоhоо дуулдаба. Удаашьгүй дээдэ складай байра харагдажа, отологдоhон модые гэшүүhэтэй зандань шагтагалhан трактор хүрэжэ ерэбэ.

—Манай участогай түрүүшүүл—Петр Липинэй бригада эндэ хүдэлмэрилжэ байдаг,—гэжэ участогай ахалагша мастер Яков Менигазимович Дахин хөөрэбэ. — Харагты, бригадир Петр Александрович өөрөө тракторта hуугаад, отологдоhон модо таллуулжа ябана. Энэмнай одоол урагшаа hанаатай, хамтын хэрэгтэ үнэн сэхээр хандадаг хүн даа. Бригадань коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа, үдэр бүриингөө нормо ходо үлүүлэн дүүргэдэг.

Нүхэр Липин трактораа хүдэлмэриин талмайда сэхэ залажа асараад, ябууд дундань модоёо хаяжархина. Табахан хүнhөө бүридэhэн бага комплексно бригадынхид трактораар асарагдаhан модые хам шүүрээд абаhандал, хамаг гэшүүhэнүүдыень дары сабшажа, хори гаран метрын ута мододые ашагдахаар бэлэн болгоно. Монсогор улаан шарайтай, хүдэлмэришэ хүдэр бэетэй наhажаал эхэнэр Агафья Болонева. Елена Бокуть гэгшэдэй хүдэлмэрилжэ байхыень харахада, ехэхэн дүршэлтэй болоhыень мэдэхээр. Эдэнэр сүлөөтэйхэнөөр хүдэлжэ, тракторайнгаа нүгөөдэ эрьесэеэ хэтэрнь түрүүн асарагдаhан модоной гэшүүhэ сабшан сэбэрлэжэ, галдажа үрдинэ.

Агафья Болонева модо бэлэдхэлэй промышленностьда 20 гаран жэл хүдэлмэрилжэ байнхай. Мүнөө бага комплексно бригада эмхидхээд байхадаа, графигаа заатагүй дүүргэхэ, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхын тулада ехээр оролдоно.

—Комплексно бага бригада модо бэлэдхэлэй промышленностьда hайшаагдаhан түрүү арга юм. Бидэнэр иимэ бригада эмхидхээд, нэгэ трактораа, бензинээр хүдэлдэг хюрөөгөө hайнаар ашаглаад байхадаа, үдэр соо 70 кубометр модо бэлэдхэхэ нормоёо 80—90 хүрэтэр дүүргэнэбди,—гэжэ бригадир Петр Александрович Липин хөөрэнэ.—Энэ бригадын онсо илгаань юуб гэхэдэ, бригадын гэшүүд өөhэд өөhэдынгөө урдахиие хараад ябахагүй, даабаряа хамтын хүсөөр дүүргэдэг гээшэ. Хүн бүхэнэй салин хүлhэн бүхы хүдэлмэриимнай дүүргэлтэhээ дулдыдадаг. Тиимэ хадань хүн бүхэн оролдохо ушартай болоно. Хэрбээ гэшүүhэшэдэй үрдихэеэ болёо hаань, тракторист хюрөөшэн хоёр хүдэлмэрээ байлгажа, нүгөөдүүлдээ туhалдаг.

Нүхэр Липинэй бригада Агуу Октябриин 42-дохи ойн hайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, үдэр бүриингөө даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ. Үнгэрhэн 9 hарын даабариие 3000 шахуу кубометрээр үлүүлээ.

...Тэбэрижэ хүрэшэгүй бүдүүн модые ута зандань нахиитараа ашаhан «МАЗ» машинанууд үглөөнhөө үдэшэ болотор Түрхэ голой эрьеэр удаа дараалан уруудана. Үдэр бүхэндэ 300 кубометр хүрэтэр бэлэдхэгдэжэ байhан энэ модон Соболихын участогайхидай долоон жэлэйнгээ даабарита түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ байhые харуулна.

ДООДО СКЛАДТА

Хүдэлмэришэдэй түб тосхондо ойрохон, Түрхэ голой эрьедэ эмхидхэгдэhэн ехэ талмай дээрэ леспромхозой дүрбэн участогай бүхы модон асарагдана. Үдэр соо дунда зэргээр 1000 шахуу кубометр модон эндэ буулгагдадаг. Асарагдаhан модые сортоорнь илгажа, хэмжүүрээрнь тайража, уhанда табиха хэрэгтэй. Тиимэhээ доодо складай хүдэлмэри леспромхозой үйлэдбэриин гол участогай нэгэн болоно. Ашаа буулгадаг тракторнууд сүлөө тухагүй хүдэлнэ, «МАЗ» машинада тээтдэhэн хори гаран кубометр модые ута гэгшын түмэр аргамжаар нэгэн доро татажа буулгана. Нүүдэл электростанциинуудай хүүсхэ, электрохюрөөнүүдэй hиинаха абяан таhалданагүй. Доодо складай үйлэдбэриин талмай дээрэ комплексно хэлэн бригада хүдэлнэ. Октябриин hайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhан Василий Сороковиковой бригадынхид үдын хойто тээ нилээд удаахан ажаллаад, тамхилжа байба.

—Жэлэй эсэс хүрэтэр хоёр hараhаа дээшэхэн саг үлөө. Энэ үе соо бүхы хүсэеэ гарган хүдэлмэрилхэ болообди,—гэжэ бригадир Василий Парфенович нүхэдтөө хөөрэжэ hууба.

—Һара бүриингөө даабари 180 процент дүүргэхэ гэhэн уялгаяа 200 болгонобди. Хүрөө бэшэ гү?—гээд хажуудань hууhан Тимофей Малыгин хэлэбэ.

—Муугааршье хүдэлнэгүйбди. Теэд, ши ойлгыш, Октябриин hайндэр ойртонхойл. Үшөө коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула оролдожо байhанаа мартажа болохогүй,—гэжэ бригадир эгээл залуухан нүхэртөө зохидхоноор ойлгуулна.

—Василий Парфенович зүб хэлэнэ, зүб,—гэжэ бэшэниинь зэргэ дарьян дэмжэнэд.

Доодо складта хүдэлжэ байhан нэгэ бригада үдэр соо 105 кубометр модо хэмжүүрээрнь тайража, үлэhэн гэшүүhэнүүдыень сэбэрлээд, уhанда табиха нормотой. Гэбэшье нүхэр Сороковиковой бригада ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, энэ нормоёо 215 кубометр хүрэтэр дүүргэнэ. Василий Парфенович үдэшэлэн ажалаа дүүргэhэнэйнгээ hүүлдэ хүдэлмэриингөө дүн гаргадаг, үглөөдэр хэнэй юу хэхэ байhаниие тодорхойлоогүйдөө харидаггүй зантай.

Долоон жэлэй үедэ ажалай бүтээсэ нилээд ехээр дээшэлхэ ёhотой. Тэрээниие бэелүүлхын тулада үйлэдбэридэ шэнэ техникэ хэрэглэгдэхэ байна. Манай хүдэлмэридэ хүсэ ехэтэй лебёдко, гэшүүhэ тайрадаг электрохюрөө үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Тиигэбэшье бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, жэлэйнгээ даабари урид дүүргэхын тула оролдожо байнабди,—гэжэ бригадир Сороковиков мэдүүлнэ.

Иигэжэ Байгалай леспромхозой модошод долоон жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, 1959 онойнгоо даабариие амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Б. ДАШИЕВ.

Прибайкалиин аймаг.

Республикын Культурын министерствын анхаралда

Хүгжэмэй культура үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэе

Улан-Удэдэмнай симфоническа, ...ерна (багашаг дуу, хүгжэмэй) ...цертнүүд, хүгжэмэй али нэгэн ...оо асуудалда зорюулагдаһан ...-концертнүүд юундэ эмхид...гүйб? Ниислэл хотодомнай ...жэмэй мэргэжэлтэд, инстру...тнүүд үгы гээшэ гү? гэһэн үгэ ...р гарадаг. Тиигэжэ хэлэхэ ...аршье үндэһэ баримта байха... Симфоническа оркестршье, тэ...н дээрэ наадажа шадаха мэргэ...лтэй хүгжэмшэд, дуушад, хүг...м шэнжэлэгшэд, концерт таби...р һайн түхеэрэлгэтэй байшан...шье бии ха юм. Али хүгжэмэй ...эхэ зохёолнуудые республикын ...алшад ойлгожо шадахагүй, шаг...а дурагүй гээшэ гү? Тиимэшье ...эз.

...ёр, гурбан жэлэй урда тээ Бет...вен, Моцарт, Гайдн, Глинка, ...ский-Корсаков, Чайковскиин, ... бусад хүгжэмшэдэй зохёол...д ехэ амжалтатайгаар гүйсэд...ж, хүгжэмдэ дуратайшуулые ...н зуугаадаарнь татаһан байгаа. Теэд симфоническа, камерна кон...ртнүүд яахадаа табигданагүйб ...эдэ, энэ хэрэгые эрхилдэг гүрэ... Бурят филармониин дэргэдэхи ...жэмэй лектори ажалдаа тон ха...салгагүйгөөр хандана, муугаар ...лмэрилнэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэ...тэй. Филармониин хүтэлбэрилэг...а симфоническа, камерна кон...ртнүүдые табихада ехэ мүнгэн ...гашалагдаха гэжэ айгаад, үүс...н оролдолго гарганагүй.

Совет соёл культурые хүгжөөлгэ... коммунистическэ обществын ...э хүнине хүмүүжүүлгэдэ кино, ..., театр, уран зураг болон хүг...м ехэ үүргэтэй гэжэ КПСС-эй ...I съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хру...ой хэһэн элидхэл соо сэхэ зааг...хай.

Уран һайхан, гүнзэгы удхатай ...жэм хүн зондо этигэл найдаба... шэн зориг, ажалай абьяас, ком...нистическэ ёһо заншал, үнэн һай... сэдьхэл түрүүлдэг бшуу.

В. И. Ленин революционно хүдэ...нэй эхилжэ байха үедэ хүдэлмэ...шэ зоной дунда революционно ...нуудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ...э ехээр оролдодог байгаа.

Совет гүрэнэй түрүүшын жэл...дтэ В. И. Ленин Ехэ театрын ...лмэрилэгшэдэй суртал бодолой ...араа ургалгада, ажал хүдэл...э улам һайнаар эмхидхэлгэ...ь саг үргэлжэ анхарал хандуул... байһан юм. Бүгэдэндэ мэдээ... сууда гараһан Пятницкиин ...эмжэтэ хоорые В. И. Ленин бү... 1918 ондо «ажабайдалай зам» ...э нэрлээ бэлэй.

...гэн далайсатайгаар коммуниз...и байтуулагдажа байһан мүнөө ...та арад зоной дунда хүгжэмэй ...ьтура дэлгэрүүлхэ гээшэ бүри ... удхашанартай, хүндэтэй хэрэг ...онхой.

...һаяхан сентябрь һарада «Учитель» гэжэ амаралтын байшанда хүгжэм тухай лекци уншахадамни, ПВЗ-гэй булад шудхалгын цехын хүдэлмэришэн нүхэр Кондратенко намда хандаад: «Бидэ заводойнгоо цех соо хүгжэм тухай лекци шагнаха ехэ дуратайбди. Залуушуулдашье туһатай байхал» гэжэ хэлээ һэн. Теэд заводой хүдэлмэришэдэй али олон иимэ дурадхал оруулбашье, ПВЗ-гэй партком шэхэ дүлии һуужа байһаар. Заводой цехүүдтэ хүгжэм тухай нэгэшье лекци-концерт хэдэн жэлэй туршада болоогүй.

Мүн Галуута-Нуурай шахтёрнууд, Зэдын комбинадай хүдэлмэришэд, хүдөө тосхоной колхознигууд хүгжэмдэ угаа дуратайгаар хандадаг боложо байнхай.

Закаменск городой фабрикын хүдэлмэришэдтэ Чайковский тухай лекци уншаһамни, шагнагшадай нэгэн намда хандаад: «Би эндэ 25 жэл хүдэлнэб. Теэд нэгэтэшье хүгжэм тухай лекци дуулаагүй аад, мүнөө түрүүшынхеэ шагнабаб. Бидэ хүгжэм тухай лекци шагнаха ехэ дуратайбди, ходо ерэжэ байгыт, баяртайгаар угтахабди. Улан-Удэдээ ошоод байхадаа, аха заха зондоо энээн тухайдамнай дуулгыт» гэжэ захиһан байна.

Тиихэдэ Закаменай аймагай колхознигууд баһал: «Бидэ бурят хүгжэмшэдэй нэгэнэйншье нюур хаража үзөөгүйбди. Манда нэгэтэшье ерэжэ, манай ажалтай, ажаһуудалтай танилсанагүй» гэжэ гомдонгёор хэлээ бэлэй. Һ. Линховоин, Л. Сахьянова, Н. Петрова гэгшэдые радиогоор лэ шагнахаһаа бэшэ, өөһэдыень хаража, дуулахыень шагнажа үзөөгүйбди гэлсэнэ. Эдэ зоной иигэжэ гомдохонь буруу бэшэ. Манай зарим хүгжэмшэд, дуушадай гэрһээ сааша гарадаггүйнь, арад зонтоёо уулзажа, хөөрэлдэжэ, ажал хэрэгтэй танилсадаггүйнь гэмшэлтэй.

Мүн Галуута-Нуурай шахтёрнууд иигэжэ захяа һэн: «Манда ходо ерэжэ байгыт, хожом ерэхэдээ бүри һонин юумэ хөөрэжэ үгыт».

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, гансашье ниислэл хотодомнай бэшэ, мүн холын аймагуудай ажалшадай культурна эрилтэнь улам ехэ болоод, һонин хүгжэм шагнаха, хүгжэм тухай һайса ойлгожо, мэдэжэ абаха гэжэ эрмэлзэдэг болоһыень гэршэлнэ бэшэ аал!

Ургажа ябаа залуу үетэн, һурагшад, студентнэр хүгжэмдэ угаа дуратай, хүгжэм шагнаха, һураха хүсэлтэй байдаг. Тиимэһээ зоной дунда хүгжэм нэбтэрүүлгэдэ туһа болог лэ гэжэ һанаад, хэдэн дурадхал оруулха байнаб:

Нэгэдэхеэр, тус темэтэй лекци уншаха, концерт табихын түлэ оперо, баледэй театр, Бурядай филармони, бүхэроссиин хоорой бүлгэмэй Бурядтахи таһаг болон политическэ, шэнжэлхы эрдэм дэлгэрүүлдэг бүлгэмэй манай эндэхи отделениин хамтын хүсэ хэрэглэхэ;

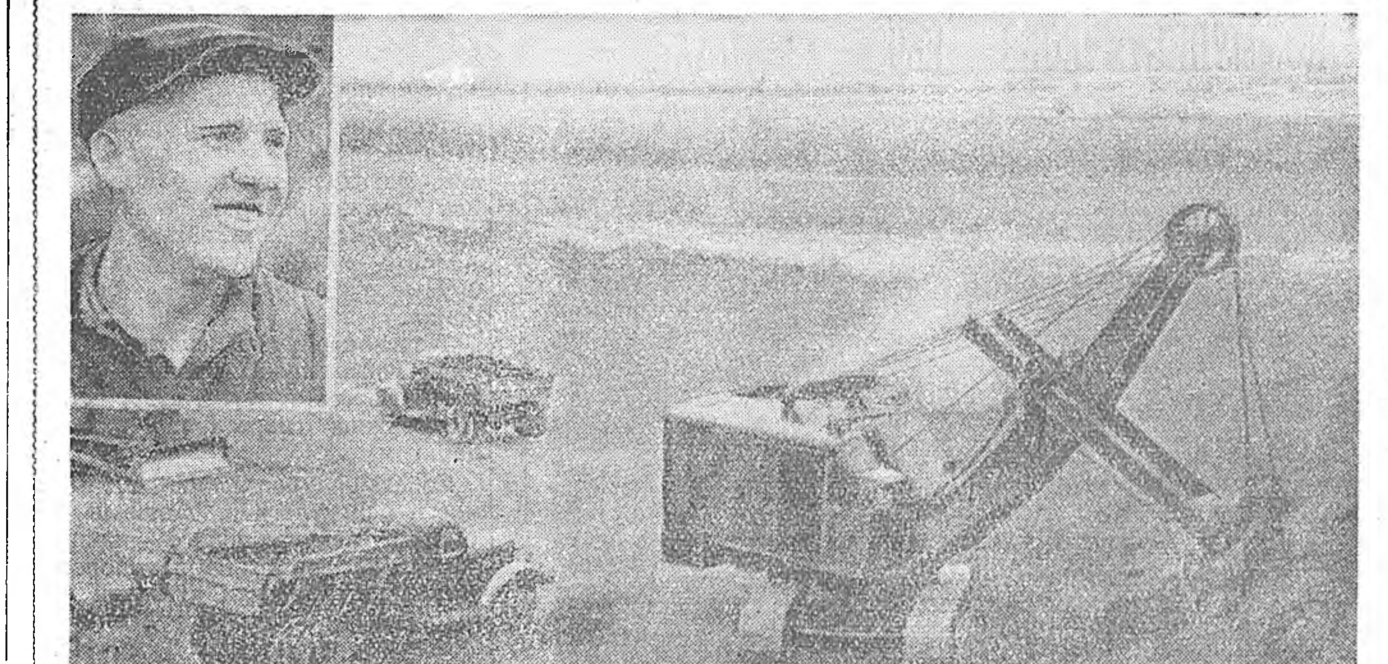
Хоёрдохёор, культурын университедэй дэргэдэ, тэрэнэй филиалнуудта хоёр жэлэй хүгжэмэй факультет нээжэ, хүгжэмэй теори, урдын ба мүнөөнэй суута хүгжэмшэдэй эрхим зохёолнуудые шудалха, дэлгэрүүлхэ;

Гурбадахяар, искусствын мэдээжэ мэргэжэлтэдтэй, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдтэй уузалга үе үе эмхидхэжэ байха, театрнуудай наада, концертнүүдтэ коллективээрээ ошодог болохо.

Ургажа ябаа залуу үетэнэй эрилтые хараадаа абажа, хүгжэмэй лектори эмхидхэхээр саг болоо гэжэ һанагдана.

Хүдөө нютагуудта, культурын университедэй дэргэдэ хүгжэмэй факультедүүдые нээхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэдэй зүгһөө саг үргэлжэ зохихо туһа хүргэжэ байха шухала.

Н. Маторин,
Бурядай АССР-эй габьяата артист.

Манай республикын ажалшадай дунда Агуухэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мурысөөн улам ургэдэнэ. Зэдын комбинадай туф шулуу малтаха карьерэй экскаваторай машинист Григорий Яковлевич Морозов Октябриин урда тээхи вахтада жагсаад, халаан бүриингөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туф шулуу малтаха карьер. Хүрез соо—Г. Я. Морозов.
А. Мантаевай фото.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Уншахын тула газетэ гаргагдадаг бэшэ юм гү?"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон бэшэг соо Кудара-Сомон тосхоной «Союзпечатиин» киоскдо шэнэ газетэ, журналнуудай худалдагдадаггүй байһан тухай хэлэгдээ һэн.

Статья дотор заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодорбо. Киоскын хүдэлмэрине гүримшүүлхэ хэмжээн абтаа. Энээн тухай партиин Кударын айкомой секретарь нүхэр Ключерев манай редакцида мэдээсэбэ.

Мэргэжэлтын зүбшэл

Худөө ажахын техникэ зүбөөр хадагалха

Республикын колхозууд өөһэдынгөө мэдэлдэ нилээд олон трактор, автомашина, комбайн, тракторай плуг, сеялкэ, культиватор болон бусад машинануудые абанхай. Энээндэ ниитын нилээд ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдаһан байна.

Худалдажа абаһан техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, республикын колхозууд энэ жэлдэ ороохо тариянай, хартаабхын, овощиин, тэжээлэй ургамалнуудай үндэр баян ургаса туйлаа.

Мүнөө үедэ, ургаса хуряалгын хүдэлмэриин дүүрээд байхада энэ баян техникэеэ богони болзорто бүхыдэнь суглуулжа, колхозой центртэ, тусхай түхеэрэгдэһэн газарта зүбөөр хадагалха шухала болоод байна. Юуб гэхэдэ, һайнаар, зохидоор хадагалагдаһан машина, техникэ удаан саг соо ашаглагдадаг, тэрэнэй заһабарилгада мүнгэ зөөри багаар гаргашалагдадаг.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын техникэ хадагалха талаар олохон колхозуудта тон ехэ дутагдалнууд үзэгдөө һэн. Энэ жэлдэшье тэдэ дутагдалнууд үшөөл хүсэд усадхагдаагүй байна. Гэхэтэй хамта байгша ондо олон колхоз техникэ хадагалха тусхай байра түхеэрһэн, сарай бариһан, зариманиинь урдань РТС-үүдэй мэдэлдэ байһан барилганануудые худалдажа абаһан байна бшуу. Жэшээнь, Кударын аймагай «Дружба» колхоз урдань Хамнигадайн РТС-эй мэдэлдэ байһан бүхы байрануудые худалдажа абаад, машина техникэеэ зүбөөр хадагалха гүйсэд аргатай болоо. Тиигэбэшье энэ колхоздо ажалһаа сүлөөрһэн машинануудынь суглуулагдаагүй, поли дээрээ хэбтэһээр. Бригадир Ф. Н. Земеровэй хүтэлбэрилдэг бригадада тракторай 3 сеялкэ сэбэрлэгдээгүй, миил ашаглагдаһан автолоор угаагдаад лэ орхигдошонхой. Сеялкэнүүдэй сошнигуудынь шорой шохойдо зууралдашоод хэбтэһээр.

Бичурын аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо техникэ хадагалха газарынь мүнөө хүрэтэр хүреэлэгдээгүй. Сеялкэнүүдынь мүн лэ сэбэрлэгдээгүй, мөөр доронь шимгэн зартагай табиһаниинь, сошнигуудынь газарта шаагдашоо. Мүн иимэрхүү байдал Кударын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэнэ.

Техникэеэ гам хайрагүйгөөр, муусаа хадагалжа байхадаа колхозууд ямар ехэ хохидолдо ороно гээшэб. Мүнөө үедэ олон трактор, хүдөө ажахын машинанууд резинэ мөөрнүүдтэй болонхой. Иимэ машинанаудые буруугаар хадагалһанһаа боложо мөөрнүүдынь хэдэн жэлээр урид һалашана. Тиин резинэ нэгэ мөөр аяар 600—2700 түхэриг сэнтэй ха юм. Теэд мөөрнүүдые сагаан будагаар будажа, зүбөөр хадагалхада тус бүриндэнь миил 5 түхэриг гаргашалагдадаг гээшэ.

Гэхэтэй хамта худалдажа абаһан техникэдээ гамтайгаар хандажа, тэрэниие зүбөөр хадагалха тушаа оролдолго гаргажа байдаг ажахынууд бии. Жэшээнь, Мухаршэбэрэй «Дружба» колхоз машинануудые хадагалха газараа хүреэлээд, тэндээ машинануудаа техническэ эрилтын ёһоор табижа шадаа. Имагтал трактор, машинануудтаа эзэн ёһоор хандаһанайнгаа ашаар энэ колхоз ажахын бүхы хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэргөө. Ургаса хуряалгаяа аймаг соогоо эгээн түрүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Трактор, машинануудые намарүбэлэй сагта зүбөөр хадагалхын түлөө юу хэхэ хэрэгтэйб, ямар эрилтэ табигдаха зэргэтэйб? Нэн түрүүн бүхы техникэ энэ үедэ хаалгатай гү, али дээрэһээнь хушалтатай газарта табигдаха болоно. Тиихэдээ хэрэгтэй болоһон али нэгэн машиные гаргажа абаха зайтайгаар тэ-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

СОВЕТСКО-ФИНЛЯНДСКА УДААН БОЛЗОРОЙ ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХЭЛСЭЭН БАТАЛАГДАБА

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 22. (ТАСС). 1961—1965 онуудта СССР Финлянди хоёрой хоорондо эд бараа андалдан абалсаха тухай хэлсээндэ мүнөөдэр Хельсинкидэ гар табигдаа.

1956—1960 онуудта СССР Финлянди хоёрой хоорондо эд бараа андалдан абалсаха тухай хоёрдохи табан жэлэй хэлсээнэй үедэ туйлагдаһан хэмжээндэ орходоо хоёр ороной хоорондохи эд бараанай эрьесэ саашадаа нэмэхэ гэжэ удаан болзорой шэнэ хэлсээнэй ёһоор хараалагдаа.

Тус хэлсээнэй ёһоор, Финлянди ледоколнуудые, ашаа шэрэдэг томо теплоходуудые, далайн танкернууд болон бусад түхэлэй суднануудые Советскэ Союзда худалдаха болоо. Тэрэшэлэн элдэб түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ советскэ захилнуудые Финлянди абадаг байха юм. Гадна Финлянди ой модоной, саарһанай промышленностиин продукци: целлюлозо, саарһа, хабтаһанай хатуу саарһа болон бусад зүйлнүүдые СССР-тэ бүри ехээр худалдадаг болохо. Кабельнуудые, штапельна утаһа болон бусад эд бараа Финлянди бүри ехээр худалдаха юм.

Хэлсээнэй ёһоор, СССР нефть, хатуу түлишэ, хара металлаар хэгдэһэн прокат, үнгэтэ металл, автомобиль, промышленна элдэб түхеэрэлгэ, тэрэшэлэн сахар, ороохо таряа, малай тэжээл Финляндида худалдаха байна.

Хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр андалдан абалсадаг болохо тухай үгэеэ ойлголсобо. Энэ хэлсээн шадаал һаа, бүри һаяар эсэслэн баталагдажа, эсэслэн баталалгын грамотанууд Москвада андалдан абтаха ёһотой.

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, Финляндиин Худалдаа наймаанай, промышленностиин министр А. Карьялайнен хэлсээндэ гар табяа.

Советскэ талаһаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, СССР-һээ Финляндида байдаг элшэн сайд А. В. Захаров, советскэ правительственна худалдаа наймаанай делегациин гэшүүд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд; Финляндиин талаһаа премьер-министр В. Сукселайнен, правительствын гэшүүд, Финляндиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Э. Вуори, финскэ худалдаа наймаанай делегациин гэшүүд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд хэлсээндэ гар табилгын үедэ байлсаа.

Хэлсээндэ гар табиһанай һүүлээр Н. С. Патоличев, А. Карьялайнен гэгшэд үгэ хэлээ.

Бидэнэр ехэ таатай, һайн хэлсээ мүнөөдэр баталбабди. Экономическа холбоо барисаа байгуулхадаа али алинайнгаа аша туһые харалсадаг байһамнай энэ хэлсээнһээ элеэр харагдана. Алиншье талын тэгшэ эрхэтэй байха, али алиндаа ашатай туһатай байха гол ёһо наринаар сахин, манай харилсаа холбоон бэелүүлэгдэнэ гэжэ Н. С. Патоличев хэлээ.

Финн болон бусад ямаршье оронуудай арадуудтал адли совет арад эб найрамдалда дуратай юм —гээд СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр үргэлжэлүүлэн хэлээ.—Промышленность болон хүдөө ажахыгаа хүгжөөхымнай, арадайнгаа хэрэглэмжые хангахын тулада эд бараа бүри элбэгээр бүтээдэг болохымнай тулада, наука болон техникые улам саашадань хүгжөөхын, уласхоорондын худалдаа наймаа үргэдхэхын, хүн зоной байдал улам һайжаруулхын тулада бидэндэ эб найрамдал хэрэгтэй.

Мүнөө намарай һүүлэй саг боложо байбашье, бидэнэр хабарайхи шэнги халуун, һайн оршон байдалда уулзажа байнабди. Эб найрамдалые аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ арга боломжо бии гэжэ бүхы оронуудай арадууд бүри ехээр этигэдэг боложо байна гэжэ министр хэлээ.

Мэнэ һаяхан бидэнэй гар табиһан советско-финскэ шэнэ хэлсээн хоёр талын зүгһөө амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ, СССР Финлянди хоёрой хоорондохи экономическа харилсаа саашадань бэхижүүлхэ, тэдэнэй хоорондохи хани халуун, хүршэ ёһоной харилсаа саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха гэжэ этигэжэ байһанаа Н. С. Патоличев үгынгөө түгэсхэлдэ элирхэйлэн мэдүүлээ.

Финляндиин болон Советскэ Союзай хоорондо баталагдаһан хэлсээн хоёр ороной хоорондохи экономическа холбоо барисаа хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай гэжэ Финляндиин Худалдаа наймаанай, промышленностиин министр А. Карьялайнен мэдүүлээ.

Шэнэ хэлсээ баталха тухай хөөрэлдөөнүүд таатай һайн, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө гэжэ онсолон тэмдэглэхэ зуураа, А. Карьялайнен иигэжэ хэлээ: «Советскэ тала финскэ талын хүсэл эрмэлзэлгые тон ехээр хараадаа абаа, туйлагдаһан үрэ дүнгөөр бидэнэр ехэ хананги байнабди гэжэ хэлсээндэ финскэ талаһаа хабаадаһан бидэнэр тэмдэглэхые хүсэнэбди».

Шэнэ хэлсээн Финляндиин экономикын ургалтые түргэдхэхэ, үйлэдбэриин олон шухала һалбаринуудай бүри һайнаар хүдэлхэ ябадал хангаха байна гэжэ Карьялайнен онсолон тэмдэглээ.

Тон ехэ, мүн бишыхан хоёр хүршэ ороной хоорондохи харилсаанай тэгшэ эрхэтэй байха, бэе бэедээ этигэлсэхэ ябадалһаа имагтал үндэһэлдэг, хоёр ороной арадуудай амгалан ёһоной харилсаа холбоо байгуулхые үнэн зүрхэнһөө сэхээр эрмэлзэдэг байгаа һаань, олониитын ондо ондоо байгуулалтатайшье һаань, эдэ хоёр ороной хоорондо алишье талынгаа аша туһые хангажа шадахаар хэлсээн баталагдажа болохо гэжэ маанадай хэһэн хөөрэлдөөнэй үрэ дүнгүүд үнэмшэстэйгөөр гэршэлэн харуулна гээд А. Карьялайнен мэдүүлээ.

Хельсинкидэ болоһон пресс-конференци дээрэ А. И. Микоянай хэһэн мэдүүлгэ

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 22. (ТАСС). СССР Финлянди хоёрой хоорондохи харилсаа холбооной хүгжэжэ байһанда совет хүнүүд, Советскэ правительство хананги байна гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян мэдүүлээ.

Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай 1948 ондо баталагдаһан хамтын договорһоо үндэһэлдэг советско-финляндска харилсаан—хүршэ ёһоной харилсаан болоно гэжэ Хельсинкидэ болоһон пресс-конференци дээрэ мүнөөдэр үгэ хэлэхэдээ, А. И. Микоян тэмдэглэһэн байна. Бидэнэй хоорондо ямар нэгэн арсалдаата асуудалнууд гү, али бэрхэшээлнүүд байхагүй гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Ажабайдалай элдэб һалбаринуудаар СССР Финлянди хоёрой хоорондо байгуулагдаһан үргэн харилсаа холбоон тухай А. И. Микоян хөөрөө. Манай оронуудай хоорондохи худалдаа наймаан амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гэжэ тэмдэглэхэдэ аятай байна гээд тэрэ хэлээ. Баруун Европын гүрэнүүдэй дундаһаа Финлянди СССР-тэй ехээр худалдаа наймаа эрхилдэг орон болоно. Һайн хүршэнэрэй хоорондохи заншалай ёһоор, ажабайдалай али олон һалбаринуудай талаар харилсаа холбоо бидэнэр тогтоогоод, тэрэнээ үргэнөөр хүгжөөжэ байнабди гэжэ А. И. Микоян онсолон тэмдэглэһэн байна.

СССР Финлянди хоёрой хоорондохи эд бараанай эрьесэ угаа ехээр хүгжэжэ, үзэгдөөгүй ехэ хэмжээндэ хүрэһэн байна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, советско-финляндска худалдаа наймаан тон тогтууритай байдаг, али алиндаа ашатай туһатай, удаан болзорой хэлсээнүүдтэ найдамтайгаар түшэглэн эрхилэгдэдэг юм гэжэ А. И. Микоян заагаа.

Советско-финляндска худалдаа наймаанай табан жэлэй шэнэ хэлсээнэй мүнөөдэр баталагдаһан тухай тогтоходоо, советско-финляндска худалдаа наймаа саашадань хүгжөөхэ гэжэ энэ хэлсээгээр хараалагдаа гээд А. И. Микоян онсолон тэмдэглээ. Шэнэ хэлсээнэй ёһоор, 1961—1965 онуудта эд бараанай эрьесэ 6,1 миллиард түхэригтэ хүрэхэ, тайлбарилан хэлэбэл, мүнөө бэелүүлэгдэжэ байһан табан жэлэй хэлсээнэйхидэ орходоо 15 процентээр ехэ болохо юм.

СССР-эй захилаар Финляндида ледоколнуудые бүтээхэ талаар советско-финляндска харилсан ажаллалгын жэшээ тухай А. И. Микоян иигэжэ хэлээ: худалдаа наймаанай һайн харилсаанууд тогтоогдоод байхадаа промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудай техническэ талаараа хүгжэхэ арга боломжо нээжэ үгэнэ.

Табан жэлэй шэнэ хэлсээнэй ёһоор тодорхойлогдоһон эд бараагаар наймаа хээд лэ хизаарлаха ёһотой бэшэбди гэжэ А. И. Микоян тэмдэглээ. Эд бараанай эрьесэ саашадань үргэдхэхые алишье тала оролдохо, нэмэлтэ арга боломжонуудые бэдэрэн олохо ёһотой гэжэ хэлсээн дотор заагданхай гээд тэрэ һануулаа. Манай оронуудай экономикын хүгжэхэ тудам эдэ нэмэлтэ арга боломжонууд бүри ехэ болодог гэжэ А. И. Микоян хэлээ. Танай фирмэнүүд, манай организацинууд үгэеэ ойлголсожо, ямаршье арсалдаагүйгөөр бэелүүлэгдэдэг таатай һайн харилсаа холбоо тогтоогоо гэжэ тэрэ хэлээ. Тэдэнэй хани харилсаан, советско-финляндска худалдаа наймаанай хүгжэлтэ хододоо һэжэглэжэ ябагшадта эрхим харюу боложо үгэнэ гэжэ А. И. Микоян онсолон тэмдэглээ. Манай оронууд экономическа харилсаа холбоонойнгоо асуудалнуудые шиидхэхэдээ, өөһэдынгөө арадуудай экономическа тодорхой аша туһые хараадаа абалсадаг юм гэжэ А. И. Микоян тэмдэглээд, Финляндиин жэшээгээр Баруун Европын олон оронуудай удаан болзорой хэлсээ баталха замда оронһондонь тусгаар анхарал хандуулаа. Ажахын харилсаануудые тогтууритай болгодог худалдаа наймаанай удаан болзорой хэлсээ баталалгын дүршэл уласхоорондын шэнжэ шанартай боложо байнхай гэжэ А. И. Микоян заагаа.

Нюураараа уулзажа холбоо барисаа байгуулха гээшэ арадуудай хоорондын али бүхы харилсаанда хэрэгтэй, тэрэнэй туһатай байһаниинь мүнөө олон жэшээ дээрэһээ элирэнхэй гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, нюураараа уулзажа холбоо барисаа байгуулха гээшэ арадуудай хоорондын эб найрамдал болон хани барисаа бэхижүүлхэ эгээн эрхим арга болоно гэжэ А. И. Микоян хэлээ. Финляндиин Республикын президент У. Кекконенэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой энэ оной эхеэр Ленинградта уулзажа, хани ёһоор хөөрэлдэһэниинь советско-финляндска харилсаануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргээ гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ.

«Паасикиви-Кекконенэй хараа бодолой» Советскэ Союзтай хани барисаа байгуулха ябадалые али болохоор дэмжэдэг финн арадай баримталдаг хараа бодол болоһондонь бидэнэр баясанабди.

Манай арадуудай хоорондохи хүршэ ёһоной хани барисаае, бэе бэедээ этигэлсэлгые шууд бэхижүүлхэ хараа бодолые Советскэ правительство, совет арад баримталдаг юм гэжэ А. И. Микоян хэлэһэн байна.

УРАН ДАРХАН

Гартаа дүйтэй уран дархан Ардан Иванов үнэн сэхээр ажаллажа, колхоз соогоо хүндэтэй болонхой. Нүхэр Ивановой хабаадалсаагүй барилга колхоз соо үгы шахуу.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (Аха) олон жэл хүдэлжэ байһан энэ дархан малай байра, колхозой гэшүүдэй орохо гэр байрануудые һайн шанартайгаар, гоёор бүтээдэг. Ардан Иванов өөрынгөө ажалай дүй дүршэлтэй залуушуулые ехэ дуратайгаар танилсуулдаг юм.

—Барижа байһан гэрээ Агуухэ Октябриин һайндэр хүрэтэр дүүргэхэ зорилготойбди,—гэжэ нүхэр Иванов баталан хөөрэнэ.

Зураг дээрэ: Ардан Иванов сонхын рама һуулгахаар бэлэдхэжэ байна.

П. Жужаевай фото.

ҮДЭР ҮДЭРЭЙ ҺОНИН

КОММУНИСТИЧЕСКЭ ЁҺООР АЖАЛЛАНА

Шэнэ ёһоор ажаллаха, һураха гэһэн һайн һайхан үүсхэлэй орон соогуур дэлгэрхэдэ хэлхеэ холбооной Улан-Удын конторын залуушуулшье һайшаан дэмжэһэн юм. Коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэтэй болохын түлөө мүрысөөндэ жагсаһан 21 бригадын 7-ниинь почто зөөгшэд юм.

Хэлхеэ холбооной Улан-Удын конторын 9-дэхи отделенидэ хүдэлдэг почтальонууд коммунистическэ мүрысөөндэ хамагһаа түрүүн оролсоод, байгша оной июнь һарада коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Бригадын гэшүүд энэ хүндэтэ нэрэ зэргэеэ арюун нангинаар сахижа ябана. Байгша оной түрүүшын гурбан кварталай дүнгөөр түрүү бригадынхидта дамжуулгын тугхан барюулагдаа. Найман хүнһөө бүридэһэн нүхэр Журинагай даадаг бригада гүрэндэ олзо оруулха гурбадахи кварталайнгаа даалгабарие 129 процент дүүргэһэн байна.

Ажалдаа коммунистическэ ёһоор хандадаг эдэ залуушуул эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхынгээ хажуугаар, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

С. Новак.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хэлхеэ холбооной Улан-Удын 9-дэхи отделениин почтальонууд.

Л. Хайдуровай фото.

Пенсионернүүдэй совет

Олон удаан жэлдэ үнэн сэхээр ажаллажа, пенсидэ гараһан хүнүүд Баргажанай аймагта олон юм. Эдэнэрэй дунда байгуулагдаһан пенсионернүүдэй совет ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха тухай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг болоһон байна.

Пенсионернүүдэй соведэй Президиумэй һунгагдахада нүхэр И. Т. Затеев түрүүлэгшээр, Л. И. Толстихина секретаряар баталагдаа.

Соведэй дурадхалаар хэдэн комисси байгуулагдаа. Жэшээнь, гэр байрын асуудалнуудые эрхилхэ комиссие нүхэр А. Д. Мороков, тосхонои болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха асуудалнуудые шиидхэхэ комиссие Д. А. Неволин хүтэлбэрилнэ.

Ажалаа тусхай түсэбэй ёһоор эрхилдэг Президиумэй гэшүүд һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудые шиидхээ. Тосхонуудые ногооруулха, лотерейн биледүүдые тарааха хэрэгтэ пенсионернүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулха, ниитын эдеэ хоол һайжаруулха, үйлсэ харгынуудые сэбэрлэхэ гэхэ мэтэ шухала асуудалнууд харагдажа, бэелүүлэгдэнэ.

Аймагай пенсионернүүд, мүн тэдэнэрэй совет пенсионернүүдэй хэрэгые шалгахадань социальна тэдхэмжын органуудта али болохоор туһалдаг юм. Пенсионернүүд ниитын сад тариха талаар бага бэшэ ажал хэнэ.

А. Егоров.

Туулай үсхэбэрилэгшэ

Бүхы наһаараа үнэн сэхээр ажаллаһан Иван Нарсизович Багинский Улан-Удын паровозо-вагонно заводто зэд шудхалгын цехтэ хүдэлжэ байтараа пенсидэ гараһан юм.

— Амаралтада гараһан түрүүшынгээ үдэрһөө миин һууха аргагүйдэжэ, туулай үдхэхэ гэжэ шиидэһэн байнаб,— гээд нүхэр Багинский хөөрэнэ.

Иван Нарсизович үнгэрэгшэ жэлдэ 130-аад туулай үдхэжэ, зуугаад туулайн арһа бэлэдхэлэй пунктда тушааһан байна. Энэ жэл 150 туулайтай болонхой. Эдэнэрэйнгээ 21-ыень үүсэлжэ, арһыень Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй пунктда һаяхан тушаагаа. Һайнаар үбшэгдэһэн эдэ арһадынь нэгэдэхи сортдо тоологдожо, тус тустаа 36-гаад түхэригөөр абтаа.

—Туулай үдхэхэдэ яһала олзотой юм. Абаһаар дүршэлгүйдэжэ, тухашархаяа һанааб. Илангаяа бишыхан туулай гурбан һаратай болотороо хүнһөө ехээр айдаг, тиимэһээ жэжэ туулайнуудта болгоомжотойхоноор хандаха шухала. Гурбан һараһаа үнгэрһэн туулайнууд хүндэ дадасатай болодог юм,— гэжэ Иван Нарсизович мэдүүлбэ.

Ехэ туулайе амидыгаар шэгнэхэдэ 8—9 килограмм хүрэдэг, тиихэдэ 4—5 килограмм сула мяхан абтадаг байна. Сагаан, боро зүһэтэй «Великан», «Шаншала» гэжэ үүлтэрэй туулайнууд үдэхэ, таргалхадаашье түргэн байдаг. Гадна тиимэ туулайнууд 3—4 һараһаа дээшэ ехэ юумэ эдидэггүй, газаагуур үбһэ ногоон соогуур бэлшэдэг. Тэдэниие шахажа таргалуулхын тула хилээмэ, талха таряа, капуста, хартаабхын эшэ эдюулхэдэ болохо. Нүхэр Багинский туулай үдхэжэ, арһыень тушаахаһаа гадна, республикын колхоз, совхозуудые үүлтэр һайнтай туулайнуудаар хангахын зорилгоор Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй пунктда туулайнуудые амидыгаар тушаадаг болонхой. Иван Нарсизович һаяшаг шэнэ үүлтэрэй 30-аад туулайнуудые бэлэдхэлэй пунктда тушааһан байна.

Б. Цыремпилов.

Өөрөө ябадаг баржа

Арадай ажахын шухала ашаае Сибириин гол мүрэнүүдээр шэрэхын тула урдань тусхай ехэ ехэ баржанууд хэрэглэгдэдэг байһан юм. Тиимэ баржануудые шэрэхын тула параходууд болон теплоходууд олоор хэрэглэгдэдэг байгаа. Гэхэ зуура томо баржануудта ашаа тээжэ, холын жэжэ голнуудые үгсэн шэрэхэнь бэрхэтэй байгша һэн.

Долоон жэлэй түсэбэй ёһоор, Улан-Удын судна бүтээлгын заводто өөрөө ябадаг багахан баржанууд бүтээгдэжэ эхилбэ. 60 тонно шахуу ашаа тээхэ эдэ баржанууд ямаршье бага голоор ябаха аргатай байха. Эдэ баржанууд оройдоол 60 сантиметр гүнзэгытэй уһаар ябажа шадаха юм.

Сибириин гол мүрэнүүдээр өөрөө ябаха түрүүшын баржанууд һаяхан бүтээгдэжэ, Лена мүрэндэ түмэр замаар эльгээгдээ. Лена мүрэнэй һудал һалаануудаар ашагта малтамалнуудые бэдэрэгшэд тиимэ баржануудые ерэхэ жэлдэ хэрэглэхэ байна.

Ерэхэ хабарһаа манай республикын гол мүрэнүүдээр өөрөө ябадаг баржанууд элдэб ашаа шэрэдэг болохо юм.

Д. Балданов.

Намарай һүүлшын үдэрнүүдтэ...

Энэ жэлэй октябрь һарын хоёрдохи арбан хоногто урда жэлнүүдэйхидэ орходоо дулаан, бороо саһагүй байгаа. Сэлэнгэ мүрэн шадарай газар нютагуудта, Байгал далайн зүүн эрьеэр дунда зэргээр 2—3 градус дулаан болоһон байна. Республикын бусад нютагуудта нэгэ бага хүйтэншэг байгаа.

Һүүлшын 10 хоногой туршада үдэртөө дунда зэргээр 11—17 градус дулаан болоһон байна. Октябриин 18-да илангаяа ехээр дулаараа. Баруун урда зүгһөө халуун һалхинай бууһанай шалтагаанаар манай эндэ ойро зуура дулаараад, гэнтэ хүйтэрһэн байна. Зарим газарта һүниндөө 5—11 градус, республикын хойто аймагуудта 14—16 градус хүрэтэрөө хүйтэрбэ. Хадалиг газарта, республикын хойто захын зарим нютагуудаар саһан ороо.

Октябриин 12—14-нэй үдэрнүүдтэ уляангир, хуһан, шэнэһэн, нохойн хоншоор гэхэ мэтэ модоной набшаһан булта унажа, оройн намарай ерэһые гэршэлбэ.

Дулаан үдэрнүүдэй болоходо элдэб батаганаануудай, намарай эрбээхэйнүүдэй ниидэхэнь үзэгдөө. Галуун, алаг туун урда зүг руу ниидэн үнгэрөө.

Д. Игнатьев.

Үшөө дээшээ гарахань ха.

А. Егоровой фотоэтюд.

Зонгие ехээр һонирхуулба

Бурядай АССР-эй габьяата артист Николай Иванович Маторин КПСС-гэй Улан-Удын горкомой полит-гэгээрэлэй байшан соо һонирхолтой лекци-концерт үнгэргэбэ. Хайшан гээд манай республикада хүгжэмэй культурын хүгжэн ургаһан тухай нүхэр Маторин дэлгэрэнгыгээр тогтон хөөрэхэ зуураа, хүгжэмэй һонирхолтой зохёолнуудые шагнагшадта хуураар наадажа үгөө. Манай республикын искусствын хүгжэлгэдэ ородой классическа хүгжэм болон бусад зохёолнуудай нүлөөлһэн тушаа тэрэ мүн лэ хэлээ.

Ленинэй ордено оперо, баледэй театрын хүдэлмэрилэгшэдэй Москвада болохоёо байгаа декадада хэр зэргээр бэлэдхэжэ байһан тушаа хөөрэжэ үгөө.

Лекциин үнгэргэгдэжэ байха үедэ РСФСР-эй габьяата артистка К. И. Гомбоева-Языкова, оперын дуушад Ирина Галсанова, Николай Бесстрашнов, Константин Мотанюк, Любовь Зубравская, Раиса Вальберг болон бусад арадай дуунуудые, оперонууд сооһоо аринуудые гүйсэдхэһэн байна.

Энэ лекци-концерт городтомнай түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө. Иимэ концертнүүдые саашадаашье городто, хүдөө нютагууд болон промышленна предприятинуудта үнгэргэдэг болобол, ехэ һайн байгаа.

Ч. Ринчинов.

Хилын саанаһаа

Хельсинкидэ советскэ промышленна выставкэ нээгдэбэ

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 23. (ТАСС). Советскэ правительствын зүгһөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Советскэ Союзай 4-дэхи промышленна выставкые мүнөөдэр Хельсинкидэ нээһэн байна. Выставкын нээгдэхэдэ Финляндиин премьер-министр В. И. Сукселайнен, А. И. Микоян үгэнүүдые хэлээ. Финляндиин президент У. К. Кекконен выставкэ нээлгэ дээ байлсаа.

Президент Эйзенхауэр Огастада пресс-конференци хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 23. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Огастаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, президент Эйзенхауэр октябриин 22-то эндэ пресс-конференци хэһэн байна.

Зүүн болон баруун оронуудай дээдэ тушаалтадай зүблөө зарлаха, баруун оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй даб дээрэхи уулзалга хэхэ тухай асуудалнуудта пресс-конференциин нилээд ехэ хубинь зорюулагдаа гэжэ агентство мэдээсэбэ.

Зүүн болон баруун оронуудай дээдэ тушаалтадай зүблөөе декабрьда үнгэргэхэ гэжэ дурадхаһан байгаа гүт гээд корреспондентнүүдэй нэгэн президентһээ асуугаа. Дээдэ тушаалтадай зүблөө һаяар зарлаха тухай һанамжые англиинхид һайшаадаг хэбэртэй, тиихэдэ энэ зүблөө зарлалгые хабар болотор хүлеэхые франциинхид хүсэдэг байна гэжэ корреспондент нэмээжэ хэлээ. Дээдэ тушаалтадай зүблөөндэ бэлэдхэхын тулада баруун гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөө һаяын неделинүүдтэ зарлахые хүсэнэ гүт, зүүн болон баруун оронуудай дээдэ тушаалтадай зүблөөн мүнөө жэлдэ болохо ёһотой гэжэ тоолоно гүт гээд президентһээ асуугдаа.

Дээдэ тушаалтадай зүблөөе гү, али тэрээндэ бэлэдхэл хэхэ зүблөөе зарлаха болзор президент тодорхойлоо гэһэн мэдээсэл буруу гэжэ Эйзенхауэр хэлээ.

Хараа бодолоо зүбшэжэ тодо[...] хойлхын тулада баруунай союз[...] гуудай һаяар уулзахань шухала [...] жэ тоолоноб. Иимэ уулзалгын б[...] лоһоной һүүлээр зүүн болон бару[...] оронуудай дээдэ тушаалтадай зү[...] лөөндэ ошохоор бэлэн болохо бай[...] наб гээд тэрэ нэмээжэ хэлээ.

Дээдэ тушаалтадай зүблөөн з[...] жэлэй эсэстэ болоо һаа, таарамж[...] тай гэжэ би һанамжалха байна[...] гээд Эйзенхауэр саашань мэдүүлэ[...] Гэбэшье зүблөө зарлаха ямар нэгэ[...] тодорхой болзор би дурадхаагүй[...] гээд тэрэ дахяад хэлэһэн байха ю[...]

Минии һанамжын ёһоор, союзн[...] гуудай хараа бодолые эртээн[...] тодорхойлжо болохо аргатай байга[...] гээшэ һаань, зүүн болон бару[...] оронуудай хоорондохи уулзалг[...] энэ жэлэй эсэстэ хэбэл һайн ба[...] гаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Баруун гүрэнүүдэй хүтэлбэр[...] лэгшэдэй зүблөөнэй хойшолуула[...] даха тудам, зүүн болон баруун г[...] рэнүүдэй дээдэ тушаалтадай зү[...] лөө зарлаха болзор унжагайрха бо[...] лоно гээд президент хэлээ. Ассош[...] эйтэд Пресс агентство иигэжэ [...] мээжэ мэдээсэнэ. Зүблөө зарла[...] газар тухай хөөрэлдөөнэй болоход[...] хододоо Женевые нэрлэдэг гээ[...] гэжэ президент хэлээ. Гэбэшье ямаршье газарта, хэзээшье һаа[...] ошохо байһан тухайгаа оло дах[...] мэдүүлһэн байгааб гээд Эйзенхауэр хэлэһэн байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 22. (ТАСС). «Түбэд тухай асуудал» гэдэгые сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгээ Генеральна Ассамблей үсэгэлдэр дүүргээ. Түбэдэй «асуудал» гэдэг тушаа зарим гүрэнүүдэй зонхилхы хүнүүдэй хорото зорилгоор шууяа татаһанда олон делегаци дурагүйгөөр хандаа гэжэ үгэ хэлэлгэнүүдһээ эли болоо. Сальвадорой, Эквадорой, Голландиин, Испаниин түлөөлэгшэд, мүн чанкайшист үсэгэлдэрэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Хитадай Арадай Республикые муушалха зорилгоор шал хуурмагаар хардалга гүрдэлгэ хэхые оролдоһон байна.

Албаниин, Белоруссин ССР-эй, Венгриин, Польшын, Румыниин. Украинын ССР-эй делегадууд үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглээ. «Түбэдэй асуудалай» хуули бусаар табигдаһан ушар ООН-эй Уставта тааралдахагүйһөө гадна, тон хорото муу хойшолонтой байна. «Түбэд тухай асуудалые» ООН-дэ зүбшэн хэлсэлгые үүсхэгшэд КНР болон Ази, Африкын оронуудай хооро[...] арсалдаа гаргаха, Бандунгска ко[...] ференцидэ хабаадаһан оронууд[...] эб эмхигүй болгохо, энхэ сүлөө [...] лон бэеэ даанхай байдалай түлө[...] тэмсэжэ байһан энэ районой ор[...] нуудай дотоодын хэрэгүүдтэ сааш[...] даа хамааран оролсохо шалтаг б[...] дэрхэ зорилго урдаа табиһан байга[...] гэжэ тэдэнэр заагаа.

ООН-эй Уставые бүдүүлигээр [...] дэн, Малайн, Ирландиин делегац[...] нуудай зохёоһон резолюци үнд[...] дуунда табигдаа. Энэ резолюци[...] буруушаажа социалистическэ ла[...] риин юһэн ороной делегадууд д[...] гаа үгөө. 26 делегаци һаналаа [...] ряа. Тус резолюциие баталхын [...] лөө США-гэй, тэдэнэй союзнигу[...] дай түлөөлэгшэд—хамта 45 делег[...] ци дуугаа үгэһэн байна.

Дуугаа үгэлгэ тухай советскэ д[...] легациие толгойлогшо В. В. Кузн[...] цов үгэ хэлэхэдээ, иимэ асуудал[...] ООН-эй зүбшэн хэлсэлгэдэ таби[...] даһан, тус резолюциие батал[...] абаһан ушар хуули бусын ябу[...] болоно гэжэ мэдүүлээ.

ПОЛИТИЧЕСКЭ КОМИТЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 23. (ТАСС). Буу зэбсэг ниитэ дээрэнь, хүсэдөөр хуряаха тухай Советскэ Союзай дурадхалые зүбшэжэ эхилһэн Политическэ комитет октябриин 22-то дахяад хүдэлмэрилжэ ороо. Үглөөнэй заседани дээрэ Грециин, Румыниин, Франциин, Кубын делегадууд үгэ хэлээ.

Манай делегаци советскэ дурадхалда «этигэлтэйгээр, һэжэггүйгөөр» хандаха зуураа. энэ хадаа тон анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзэхөөр шухала дурадхал гэжэ тоолоно гээд Грециин түлөөлэгшэ Христан Паламас мэдүүлээ. Шэнжэлжэ үзэхын тулада советскэ дурадхалнууд арбан ороной комитедтэ дамжуул[...] үгтэбэл таарамжатай гэжэ Греци[...] түлөөлэгшэ дурадхаа.

Буу зэбсэг хуряаха тухай сов[...] скэ дурадхалнууд хадаа яаралт[...] гаар зэбсэгжэлгые хамтынгаа [...] сөөр зогсоохыень бүхы оронууд[...] тусхайлбал, агуу ехэ оронуудые х[...] саг соонь уряалһан уряа бол[...] гэжэ Румыниин делегациие толг[...] логшо Сильвиу Брукан үгэ хэлэ[...] дээ зааһан байна.

Редакторай орлогшо
С. БАЛЬЖИНИМА[...]

Хүдөө ажахын техникэ зүбөөр хадагалха

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта)

дэнэр табигдаха ёһотой. Машина хадагалха газар, сарайнууд галай аюулһаа холо, мүн тэрээнтэй тэмсэхэ бүхы зэр зэбсэгтэй байха зэргэтэй.

Машинануудые хадагалхынгаа урда тээ һайнаар сэбэрлэхэ, тооһо шоройень, ургасын хог богые арилгаха шухала. Шэрдэгдээгүй (цинкээр хушагдаагүй) түмэр детальнуудые жэбэрхэгүйнь тула тусхай тоһоор тоһододог, шэрын һалашаһан газарые шэнээр шэрдэжэ үгэдэг.

Машинануудта хэрэглэгдэхэ частьнууд, түлхюурнүүд бүхыдөө бүридхэгдэжэ, сэбэрлэгдээд, колхозой амбаарта хадагалагдадаг, тэрэнэй тоо бүридхэлынь бухгалтеридэ үгтэдэг юм.

Ямар нэгэн машинаһаа абтаһан детальнууд тусхай хайрсаг соо хэгдэжэ, амбаарта тушаагдана. Тиихэдээ тэдэ часть, узелнууд ямар машинаһаа абтааб гэжэ тэмдэглэгдэдэг.

Колхозой бригадирнууд, трактористнууд, комбайнернууд, машинистнууд трактор, машинануудаа артелиингээ инженер-механигта тусхай актаар тушаадаг. Тиихэ зуураа машинануудынь хэр хүсэд бэ, техническэ талаараа хэрэб, ямар дутагдалнуудтайб гэжэ тодорхойлогдоһон байха ёһотой. Машинануудые хадагалагдажа байһан газартань заһабарилжа огто болохогүй.

Гэхэтэй хамта эдэ гол эрилтэнүүдэй хажуугаар янза бүриин машинануудые хадагалхадаа тэдэнэй онсо өөрэ илгааень хараада абаха хэрэгтэй. Трактор, автомашина, комбайн болон мотортой бусад машинануудые хадагалхадаа эгээн түрүүн тэдэнэй бак соохи түлишэ, тоһыень хүсэдөөр гаргаха, цилиндрүүнь 100—200 грамм автол хээд, коленчатэ валыень хэдэн удаа эрьюулжэрхидэг. Моторой нүхэнүүдые бултыень тагладаг. Трактор, машинануудай мөөр, гусеница доронь модо дэбдижэ үгэдэг. Резинэ мөөртэй машинануудые дээрэ үргэгдөөд байхаар тулгуури хэжэ үгөөд, мөөрнүүдые мел худхаһан будагаар сагаадаха, моторой хажуу талынь, кабинын үүдые хаажа үгэдэг ушартай. Эдэ машинануудай магнето, генератор, электропроводко, вентилятор гэхэ мэтые абажа, складта тушаадаг.

Газарай хүрьһэ элдүүрилдэг машинануудые хадагалхадаа түрүүн шорой шохойһоонь һайса сэбэрлээд, тоһо мел хоёрые худхажа, шаблаануудтань түрхидэг. Тиигээд мөөрнүүд доронь, мүн хүрьһэ отолдог хутаганууд доронь модо дэбдижэ үгэхэдэ һайн.

Үрэһэ таридаг, эшэнүүдые һуулгадаг машинануудые хадагалхынгаа урда тээ бултыень задалжа, сэбэрлэжэ, угааһанайнгаа удаа диск, сошнигуудыень, мүн таридаг аппарадуудыень тоһододог. Тэрэшэлэн үрэһэ гоожодог түмэр хоолойнуудыень сэбэрлэжэ, тоһодохо хэрэгтэй. Хэрбээ үрэһэ гоожодог хоолойнь резинэ байбалнь модондо углажа, складта хадагалдаг. Сеялкын мөөрнүүд доро мүн лэ модо дэбдижэ үгэдэг.

Үбһэ сабшадаг машинануудые, жаткануудые хадагалхадаа эрхэбэшэ хюрөө, хутагануудыень абажа, һайса угаагаад, тоһодоһонойнгоо удаа газаа талаарнь модоор хуяг хэжэ, шатунтайнь суг хадагалдаг. Мөөрнүүд доронь баһал модо дэбдихэ хэрэгтэй.

Ороохо сэбэрлэдэг машинануудые хадагалхынгаа урда тээ ременьнүүдыень мулталжа абаад, һайса хатаагаад, складта тушаадаг. Арһан ременьнүүдые малай тоһоор тоһодоходо зохид. Шэгшүүрнүүдыень абаад, сэбэрлэжэ, бага зэргэ тоһодоод, тусхай хайрсаг соо хэжэ, хуурай байрада, таг дээгүүр табидаг. Фильтрнүүдыень мүн лэ абажа сэбэрлээд, хатааһанайнгаа удаа складта хадагалдаг. Эдэ машинануудые элдэб хог богһоо һайса сэбэрлээд, тэгшэ газарта табидаг, мөөрнүүд доронь модо хэжэ үгэдэг.

Хүдөө ажахын техникэ хадагалха тушаа гурим эдэ бүгэдөөр хизаарлагдадаггүй. Колхозой механигууд, механизаторнууд ямар машиные хайшан гээд хадагалха тухай тусхай заабариие наринаар сахиха уялгатай. Илангаяа машинануудые хушалтагүй газарта хадагалхадаа элдэб шухала деталь, узелнуудыень абажа, тааруу һайн газарта табиха болоно.

Гүрэнэй найдажа үгэһэн баян техникые гамтайгаар харууһалжа, зүбөөр хадагалжа ябаха хэрэгтэ колхоз, совхозуудай механизаторнууд тон ехэ үүргэтэй байна. Тэдэнэр эдэбхи үүсхэл гаргажа, машинануудта сарай, гараж болон хадагалха бусад байрануудые түхеэрхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй. Тэрэшэлэн хүдөө ажахын техникые зүбөөр хадагалха хэрэгтэ гүрэнэй техническэ хиналтын инспекторнүүд ехэ үүргэтэй. Тэдэнэр колхоз, совхозуудаар саг үргэлжэ ябажа, эдэ шухала хэмжээ- ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэнь тэндэхи механизаторнуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

В. Хуторной,
республикын Хүдөө ажахын министерствын главна инженер.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01179. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5091.